

1132.

Na osnovu člana 39 stav 3 Zakona o državnoj imovini („Službeni list CG“, broj 21/09 I 40/11), a u vezi sa članom 4 Uredbe o prodaji i davanju u zakup stvari u državnoj imovini („Službeni list CG“, broj 44/10), Vlada Crne Gore je 20. avgusta 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, donijela

ODLUKU O DAVANJU U DUGOROČNI ZAKUP ZEMLJIŠTA NA LOKALITETU “BRAJIĆI”, OPŠTINE BUDVA I BAR

1. Daje se u dugoročni zakup zemljište koje je u svojini Države Crne Gore na Lokalitetu Brajići, opštine Budva i Bar, koje obuhvata katastarske parcele KO Brajići 1797 i 2385/1; KO Kuljače 2932, 2934/1, 2986/1, 2989 i 2933/1; KO Utrog 2581/1, 2789 i 2724; KO Otovčići 2377; KO Tomići 1231/20 i 1365; KO Brčeli 1699 i 1803, ukupne površine 220.770 m², radi izgradnje vjetroelektrane.

2. Zemljište iz tačke 1 ove odluke daje se u dugoročni zakup, na period od 30 godina, Konzorcijumu “WPD BRAJIĆI” u čijem sastavu se nalaze kompanije WPD AG iz Bremena (Njemačka) i “Vjetroelektrana Budva” iz Podgorice. (u daljem tekstu: Konzorcijum), kao izabranom ponuđaču po sprovedenom Javnom pozivu za davanje u dugoročni zakup zemljišta u državnoj svojini, radi izgradnje vjetroelektrane, na lokalitetu “Brajići” - Opštine Budva i Bar, po cijeni od 2,50 €/m²

3. Period iz tačke 2 ove odluke počinje da teče kumulativnim ispunjenjem uslova:

- usvojen je Planski dokument
- zaključen Aneks o ustupanju,
- zaključen Aneks o eksproprijaciji,
- Konzorcijum je predao garanciju za dobro izvršenje posla,
- Crnogorski elektroprenosni sistem AD Podgorica je dao saglasnost za priključenje Vjetroelektrane.

4. Prava i obaveze između Države Crne Gore i Konzorcijuma utvrđuju se Ugovorom o zakupu zemljišta u svojini države za izgradnju vjetroelektrane na lokalitetu „Brajići“ – opštine Budva i Bar.

5. Rok za zaključenje ugovora iz tačke 4 ove odluke je 15 dana od dana stupanja na snagu ove odluke.

6. Ovlašćuje se Dragica Sekulić, ministarka ekonomije, da u ime Vlade Crne Gore potpiše ugovor iz tačke 4 ove odluke

7. Odluka stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 07-4042

Podgorica, 20. avgusta 2020.godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1133.

Na osnovu člana 14 Zakona o eksproprijaciji («Službeni list RCG», br. 55/00, 12/02 i 28/06 i «Službeni list CG», br. 21/08, 30/17 i 75/18) Vlada Crne Gore je, 16. jula 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade donijela

**ODLUKU
O UTVRĐIVANJU JAVNOG INTERESA ZA EKSPROPRIJACIJU
NEPOKRETNOSTI RADI REALIZACIJE PROJEKTA „REKONSTRUKCIJA
MALIH HIDROELEKTRANA – MHE RIJEKA MUŠOVIĆA – KOLAŠIN“**

Član 1

Utvrđuje se javni interes za eksproprijaciju nepokretnosti u Opštini Kolašin, i to:

KO Mušovića Rijeka

1) dijela katastarske parcele broj 521, nekategorisani putevi, (novi broj 521/3), površine 34 m², upisane u listu nepokretnosti broj 33, svojina DD Ski centar Bjelasica, u obimu prava od 1/1,

2) dijela katastarske parcele broj 327/1, livada 6.klase, (novi broj 327/5), površine 429 m², upisane u listu nepokretnosti broj 4, svojina Mešter Danice, u obimu prava 1/1,

3) dijela katastarske parcele broj 324, livada 6.klase, (novi broj 324/3), površine 537 m² i dijela katastarske parcele broj 323/1, šume 5.klase (novi broj 323/4), površine 221 m², upisane u listu nepokretnosti broj 1, svojina Anđelić Boža Mirka, u obimu prava 1/1.

Član 2

Svrha eksproprijacije je eksproprijacija nepokretnosti radi realizacije Projekta „Rekonstrukcija Malih hidroelektrana – MHE Rijeka Mušovića – Kolašin“.

Član 3

Korisnik eksproprijacije je Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić.

Član 4

Postupak eksproprijacije nepokretnosti iz člana 1 ove odluke, sprovede Uprava za nekretnine.

Član 5

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj:07-3536

Podgorica, 16. jula 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1134.

Na osnovu člana 14 Zakona o eksproprijaciji (Službeni list RCG», br. 55/00, 12/02 i 28/06 i «Službeni list CG», br. 21/08, 30/17 i 75/18), Vlada Crne Gore je, 23. jula 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, donijela

ODLUKU

O UTVRĐIVANJU JAVNOG INTERESA ZA NEPOTPUNU EKSPROPRIJACIJU NEPOKRETNOSTI RADI IZGRADNJE PRIKLJUČNOG DALEKOVODA 10 KV I STUBNE TRAFOSTANICE – STS 10/04KV VRŠEVO II SA UKLAPANJEM U VISOKONAPONSKU I NISKONAPONSKU MREŽU KO AZANE, OPŠTINA PETNJICA

Član 1

Utvrđuje se javni interes za nepotpunu eksproprijaciju nepokretnosti u Opštini Petnjica KO Azane i to:

- katastarske parcele broj 1178/3, pašnjak 5. klase , površine 349 m², upisane u list nepokretnosti broj 4 KO Azane Petnjica, svojina 1/1 Ajdarpašić Šato,
- katastarske parcele broj 1178/2, pašnjak 5. klase , površine 26 m, upisane u list nepokretnosti broj 26 KO Azane Petnjica, svojina 1/1 Ajdarpašić Ernad,
- katastarske parcele broj 1613, njiva 7. klase, površine 16 m² , upisane u list nepokretnosti broj 42 KO Azane Petnjica, susvojina po 1/2 Ajdarpašić Murat i 1/2 Ajdarpašić Rešad,
- katastarske parcele broj 1612, livada 6. klase, površine 103 m², upisane u list nepokretnosti broj 42 KO Azane Petnjica, susvojina po 1/2 Ajdarpašić Murat i 1/2 Ajdarpašić Rešad,
- katastarske parcele broj 1674, livada 6. klase, površine 159 m², upisane u list nepokretnosti broj 50, svojina 1/1 Ajdarpašić Umer,
- katastarske parcele broj 1676, livada 7 klase , površine 403 m², upisane u list nepokretnosti broj 69 KO Azane Petnjica, svojina 1/1 Ajdarpašić Šučo,
- katastarske parcele broj 1173, livada 7 klase , površine 566 m² , upisane u list nepokretnosti broj 78 KO Azane Petnjica, svojina 1/1 Ajdarpašić Pajazit,
- katastarske parcele broj 1678, livada 7. klase ,površine 151 m² , upisane u list nepokretnosti broj 83 KO Azane Petnjica, svojina 1/1 Ajdarpašić Šeho,
- katastarske parcele broj 1609, livada 7. klase, površine 112 m² , upisane u list nepokretnosti broj 91 KO Azane Petnjica, svojina 1/1 Trubljanin Sanija.
- katastarske parcele broj 1681, livada 7. klase , površine 300 m² , upisane u list nepokretnosti broj 93 KO Azane Petnjica, susvojina po 1/4 Hajdarpašić Adem, Hajdarpašić Husein, Hajdarpašić Senad i Ajdarpašić Šećo,
- katastarske parcele broj 1098, livada 7. klase, površine 136 m² , upisane u list nepokretnosti broj 244 KO Azane Petnjica, svojina 1/1 Nelja Admir,
- katastarske parcele broj 1192, livada 7. klase, površine 232 m² , upisane u list nepokretnosti broj 299 KO Azane Petnjica, svojina 1/1 Ajdarpašić Rešid,
- katastarske parcele broj 1617, voćnjak 6 klase , površine 83 m² , upisane u list nepokretnosti broj 300 KO Azane Petnjica, svojina 1/1 Ajdarpašić Izet,
- katastarske parcele broj 1621, livada 7. klase ,površine 182 m² , upisane u list nepokretnosti broj 301 KO Azane Petnjica, svojina 1/1 Ajdarpašić Muharem,
- katastarske parcele broj 1622 ,voćnjak 6. klase ,površine 66 m² , upisane u list nepokretnosti broj 301 KO Azane Petnjica, svojina 1/1 Ajdarpašić Muharem,
- katastarske parcele broj 1614, livada 6. klase , površine 87 m² , upisane u list nepokretnosti broj 305 KO Azane Petnjica, svojina 1/1 Ajdarpašić Vehbija,

- katastarske parcele broj 1692, livada 7. klase ,površine 297 m2 , upisane u list nepokretnosti broj 319 KO Azane Petnjica, svojina 1/1 Ajdarpašić Zito,
- katastarske parcele broj 1117 , livada 7. klase ,površine 462 m2 , upisane u list nepokretnosti broj 342 KO Azane Petnjica, svojina 1/1 Šabotić Bajram,
- katastarske parcele broj 1099 livada 7. klase , površine 360 m2 , upisane u list nepokretnosti broj 343 KO Azane Petnjica, svojina 1/1 Šabotić Remzo,
- katastarske parcele broj 1114, livada 7. klase ,površine 456 m2 , upisane u list nepokretnosti broj 359 KO Azane Petnjica, susvojina po 1/3 Šabotić Damir,Šabotić Esad i Šabotić Senad,
- katastarske parcele broj 1178/1 ,pašnjak 5. klase,površine 593 m2, upisane u list nepokretnosti broj 382 KO Azane Petnjica, susvojina po 1/2 Ajdarpašić Sadat i Ajdarpašić Samir,
- katastarske parcele broj 1677 , livada 7. klase, površine 267 m2, upisane u list nepokretnosti broj 386 KO Azane Petnjica, susvojina po 1/2 Hajdarpašić Saduk i Ajdarpašić Safet,
- katastarske parcele broj 1675, livada 7. klase, površine 100 m2, upisane u list nepokretnosti broj 403 KO Azane Petnjica, svojina 1/1 Ajdarpašić Meho,
- katastarske parcele broj 1625, livada 7. klase, površine 138 m2, upisane u list nepokretnosti broj 420 KO Azane Petnjica, susvojina po 1/3 Ajdarpašić Albin, Ajdarpašić Alen i Ajdarpašić Eldin,
- katastarske parcele broj 1624 ,livada 6. klase ,površine 30 m2, upisane u list nepokretnosti broj 420 KO Azane Petnjica, susvojina po 1/3 Ajdarpašić Albin, Ajdarpašić Alen i Ajdarpašić Eldin,
- katastarske parcele broj 1626 , livada 6. klase ,površine 136 m2, upisane u list nepokretnosti broj 421 KO Azane Petnjica, svojina 1/1 Ajdarpašić Adnan,
- katastarske parcele broj 1116 livada 7. klase , površine 93 m2, upisane u list nepokretnosti broj 433 KO Azane Petnjica, susvojina po 1/2 Šabotić Esmir i Šabotić Murat,
- katastarske parcele broj 1683/1, livada 7. klase ,površine 299 m2 upisane u list nepokretnosti broj 474 KO Azane Petnjica, svojina 1/1 Ajdarpašić Bajram,
- katastarske parcele broj 1683/2 , livada 7. klase, površine 87 m2, upisane u list nepokretnosti broj 479 KO Azane Petnjica, svojina 1/1 Ajdarpašić Avdija i
- katastarske parcele broj 1662/4 , livada 6. klase,površine 365 m2, upisane u list nepokretnosti broj 479 KO Azane Petnjica, svojina 1/1 Ajdarpašić Avdija .

Član 2

Svrha nepotpune eksproprijacije je izgradnja priključnog dalekovoda 10 kV i stubne trafostanice - STS 10/04 kV Vrševo II sa uklapanjem u visokonaponsku i niskonaponsku mrežu KO Azane, Opština Petnjica.

Član 3

Korisnik nepotpune eksproprijacije je Država Crna Gora – DOO “Crnogorski elektrodistributivni sistem” Podgorica

Član 4

Postupak nepotpune eksproprijacije nepokretnosti iz člana 1 ove odluke, sprovede Uprava za nekretnine Crne Gore.

Član 5

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u “Službenom listu Crne Gore”.

Broj:07-3612

Podgorica, 23. jula 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1135.

Na osnovu člana 12 stav 3 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG”, br. 80/08, 14/17 i 28/18), Vlada Crne Gore je, 30. jula 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, donijela

ODLUKU
O OBRAZOVANJU KOMISIJE ZA PRAĆENJE POSTUPANJA NADLEŽNIH
ORGANA U ISTRAGAMA SLUČAJEVA PRIJETNJI I NASILJA NAD
NOVINARIMA, UBISTAVA NOVINARA I NAPADA NA IMOVINU MEDIJA

Član 1

Obrazuje se Komisija za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija (u daljem tekstu: Komisija).

Član 2

Komisiju čine:

- predsjednik Nikola Marković, pomoćnik glavnog i odgovornog urednika dnevnog lista "Dan"; i

- članovi/ice:

- 1) Mihailo Jovović, programski direktor nezavisnog dnevnika "Vijesti",
- 2) Marijana Camović, predsjednica Sindikata medija,
- 3) Ranko Vujović, izvršni sekretar Medijskog savjeta za samoregulaciju,
- 4) Dragoljub Duško Vuković, novinar i medijski ekspert,
- 5) prof. dr Aneta Spaić, članica Tužilačkog savjeta iz reda uglednih pravnika,
- 6) Milan Adžić, načelnik Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije u Ministarstvu unutrašnjih poslova,
- 7) Aleksandra Samardžić, predstavnica Agencije za nacionalnu bezbjednost, i
- 8) Dalibor Tomović, predstavnik nevladinih organizacija.

Mandat Komisije je dvije godine i može biti produžen za još dvije godine, ako Vlada Crne Gore ocijeni to potrebnim.

Član 3

Zadaci Komisije su da:

- 1) utvrdi plan i dinamiku prikupljanja činjenica i utvrđivanja drugih okolnosti koje su u vezi sa istragama iz člana 1 ove odluke i da u tu svrhu ostvari saradnju sa organima nadležnim za vođenje tih istraga;
- 2) na osnovu dobijenih informacija i sagledanih okolnosti u vezi sa vođenim istragama, sačini pregled dosadašnjeg toka vođenih istraga;
- 3) pripremi mišljenje o djelotvornom načinu na koji bi se vođenje istrage moglo unaprijediti i da u tu svrhu predloži konkretne mjere koje bi trebalo preduzeti.

Član 4

Komisija može, radi efikasnijeg i djelotvornijeg ostvarivanja zadataka, obrazovati stalne ili povremene radne grupe iz svog sastava.

Predsjednik Komisije može angažovati, kao konsultante, stručnjake i predstavnike međunarodnih organizacija iz oblasti koje su u vezi sa zadacima Komisije.

Član 5

Komisija donosi poslovnik o radu kojim se uređuje organizacija i način rada Komisije, kao i druga pitanja od značaja za rad i ostvarivanje zadataka Komisije.

Poslovnik iz stava 1 ovog člana donosi se većinom glasova prisutnih članova Komisije.

Član 6

Komisija je dužna da o svom radu Vladi Crne Gore podnosi izvještaj svaka četiri mjeseca.

Član 7

Predsjednik, članovi/ice Komisije i lica koja učestvuju u njenom radu dužni su da sa podacima iz materijala koji se koriste ili nastanu u radu Komisije postupaju u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti i zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Član 8

Administrativno - tehničke poslove za potrebe Komisije vrši Ministarstvo unutrašnjih poslova, preko sekretara koga određuje ministar unutrašnjih poslova.

Član 9

Poslovnik iz člana 5 ove odluke donijeće se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ove odluke.

Član 10

Danom stupanja na snagu ove odluke prestaje da važi Odluka o obrazovanju Komisije za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija ("Službeni list CG", br. 59/16 i 51/18).

Član 11

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj:07-3776

Podgorica, 30. jula 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1136.

Na osnovu člana 32a stav 6 Zakona o nevladinim organizacijama („Službeni list CG“, br. 39/11 i 37/17), Vlada Crne Gore je 30. jula 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, donijela

ODLUKU O UTVRĐIVANJU PRIORITETNIH OBLASTI OD JAVNOG INTERESA I VISINE SREDSTAVA ZA FINANSIRANJE PROJEKATA I PROGRAMA NEVLADINIH ORGANIZACIJA U 2021. GODINI

Član 1

Ovom odlukom utvrđuju se prioritetne oblasti od javnog interesa u kojima će se iz Budžeta Crne Gore u 2021. godini finansirati projekti i programi koje realizuju nevladine organizacije i visina sredstava za finansiranje tih projekata i programa.

Član 2

Prioritetne oblasti iz člana 1 ove odluke su:

- socijalna i zdravstvena zaštita (Ministarstvo rada i socijalnog staranja),
- zaštita lica sa invaliditetom (Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Ministarstvo održivog razvoja i turizma),
- društvena briga o djeci i mladima (Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Ministarstvo sporta i mladih),
- pomoć starijim licima (Ministarstvo rada i socijalnog staranja),
- zaštita i promovisanje ljudskih i manjinskih prava (Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, Ministarstvo pravde),
- institucionalno i vaninstitucionalno obrazovanje (Ministarstvo prosvjete),
- nauka (Ministarstvo nauke),
- rodna ravnopravnost (Ministarstvo za ljudska i manjinska prava),
- zaštita životne sredine (Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo održivog razvoja i turizma),
- poljoprivreda i ruralni razvoj (Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja),
- zaštita potrošača (Ministarstvo ekonomije),
- odbrana, u skladu sa Zakonom o odbrani (Ministarstvo odbrane),
- bezbjednost u saobraćaju u skladu sa Zakonom o putevima, Zakonom o prevozu u drumskom saobraćaju, Zakonom o željeznici, Zakonom o vazdušnom saobraćaju, Zakonom o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza, Zakonom o sigurnosti pomorske plovidbe (Ministarstvo saobraćaja i pomorstva),
- sport, u skladu sa Zakonom o sportu (Ministarstvo sporta i mladih),
- šumarstvo i prerada drveta, u skladu Zakonom o šumama (Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja),
- lovstvo, u skladu sa Zakonom o divljači i lovstvu (Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja)
- zaštita dobrobiti životinja, u skladu sa Zakonom o zaštiti dobrobiti životinja (Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove) i
- zaštita zdravlja bilja, u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti bilja (Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove).

Član 3

Sredstva koja su obezbijeđena u skladu sa članom 32 stav 1 Zakona o nevladinim organizacijama (u daljem tekstu: Zakon), opredjeljuju se u odgovarajućim procentima u

odnosu na iznos utvrđen Zakonom i raspoređuju na pozicijama sljedećih organa državne uprave:

- Ministarstvo pravde – 1,67%,
- Ministarstvo odbrane – 0,83%,
- Ministarstvo prosvjete – 10,00%,
- Ministarstvo nauke – 6,66%,
- Ministarstvo ekonomije – 0,67%,
- Ministarstvo rada i socijalnog staranja – 13,33%,
- Ministarstvo za ljudska i manjinska prava – 29,19%,
- Ministarstvo sporta i mladih – 6,33%,
- Ministarstvo saobraćaja i pomorstva – 7,00%,
- Ministarstvo održivog razvoja i turizma – 3,66%,
- Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja – 14,00% i
- Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove – 6,66%.

Sredstva koja su obezbijeđena u skladu sa članom 32 stav 5 Zakona opredjeljuju se u odgovarajućim procentima u odnosu na iznos utvrđen Zakonom i raspoređuju na pozicijama sljedećih ministarstava:

- Ministarstvo za ljudska i manjinska prava – 42,98%,
- Ministarstvo rada i socijalnog staranja – 41,02%,
- Ministarstvo saobraćaja i pomorstva – 6,00% i
- Ministarstvo održivog razvoja i turizma – 10,00%.

Član 4

Ova odluka objaviće se u „Službenom listu Crne Gore“, a stupa na snagu 1. januara 2021. godine.

Broj: 07-3892

Podgorica, 30. jula 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1137.

Na osnovu člana 34 stav 3 Zakona o državnoj imovini ("Službeni list CG", broj 21/09) Vlada Crne Gore je 6. avgusta 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, donijela

O D L U K U
O DAVANJU PRETHODNE SAGLASNOSTI OPŠTINI MOJKOVAC ZA OTUĐENJE
NEPOKRETNOSTI

1. Daje se prethodna saglasnost Opštini Mojkovac za otuđenje nepokretnosti i to:
 - katastarske parcele broj 351/12, u površini od 3 m² i katastarske parcele broj 351/13, u površini od 20 m², obje upisane u list nepokretnosti broj 101, KO Mojkovac, Opština Mojkovac i
 - katastarske parcele broj 353/3, u površini od 26 m², upisane u list nepokretnosti broj 102, KO Mojkovac, Opština Mojkovac po procijenjenoj vrijednosti od 20,00 €/m².
2. Odluka će se objaviti u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-3873

Podgorica, 6. avgusta 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1138.

Odluka Ustavnog suda Crne Gore kojom se ukidaju odredbe tačke 1. al. 3. i 4., u dijelu koji glasi: "u mjestu prebivališta", Pravila o glasanju putem pisma ("Službeni list Crne Gore", br. 9/16. i 76/17.) koje je donijela Državna izborna komisija i prestaju da važe danom objavljivanja ove odluke.

Ustavni sud Crne Gore, u sastavu: predsjedavajući sudija Desanka Lopičić i sudije - Dragoljub Drašković, Miodrag Iličković i Budimir Šćepanović, na osnovu odredaba člana 149. stav 1. tačka 2. Ustava Crne Gore i člana 48. tačka 2. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", broj 11/15.), na sjednici od 24. avgusta 2020. godine, donio je

ODLUKU

I UKIDAJU SE odredbe tačke 1. al. 3. i 4., u dijelu koji glasi: "u mjestu prebivališta", Pravila o glasanju putem pisma ("Službeni list Crne Gore", br. 9/16. i 76/17.) koje je donijela Državna izborna komisija i prestaju da važe danom objavljivanja ove odluke.

II Ova odluka objaviće se u "Službenom listu Crne Gore" i na način na koji su objavljena Pravila.

Obrazloženje

11. Rješenjem Ustavnog suda U-II br. 46/20, od 20. avgusta 2020. godine, po inicijativi Nevladinog udruženja „Centar za demokratsku tranziciju”, sa sjedištem u Podgorici, pokrenut je postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredaba tačke 1. al. 3. i 4. Pravila, označenih u izreci.

2. U odgovoru Državne izborne komisije, od 23. avgusta 2020. godine, na stavove Ustavnog suda sadržane u Rješenju o pokretanju postupka navedeno je:

„U odnosu na tačku 6.1.1. Državna izborna komisija je saglasna da je u skladu sa svojim ovlaštenjima obavezna obezbijediti mogućnost ostvarivanja Ustavom i zakonom zajamčenih prava svih državljana Crne Gore, kojima to pravo pripada, uključujući i one birače koji zbog starosti, invalidnosti, bolničkog ili kućnog liječenja nijesu u mogućnosti da glasaju na biračkom mjestu na kojem su upisani u izvod iz biračkog spiska, a žele da glasaju.

Kada su u pitanju navodi iz tački 7.1.1. i 7.2. Komisija naglašava da treba imati u vidu da je zakonodavac članom 67 stav 4 Zakona dao u nadležnost Državnoj izbornoj komisiji da donese "bliža pravila" o glasanju putem pisma. Prednje jasno upućuje da glasanje putem pisma treba bliže regulisati u pojedinostima koje Zakon ne sadrži i da je to zakonska nadležnost i obaveza Državne izborne komisije. Konstatcija da je Pravilima o glasanju putem pisma uvedeno ograničenje koji se odnosi na uslov prebivališta, po mišljenju Državne izborne komisije ne stoji, iz razloga što je istim samo razrađena nadležnost opštinskih izbornih komisija koje sprovode izbore na teritoriji jedne opštine. Pravila o glasanju putem pisma, kao podzakonski akt, ne sužavaju pravo na glasanje putem pisma u odnosu na Zakon o izboru odbornika i poslanika već ga razrađuju i dopunjavaju, što je po pravnoj prirodi i funkcija podzakonskog akta.

U odnosu na navode iz tačke 7.1.1.2. da glasanje van biračkog mjesta podrazumijeva glasanje van mjesta prebivališta u skladu sa odredbom 85 Zakona o izboru odbornika i poslanika. Takođe, Državna izborna komisija ukazuje da je Zakonom o biračkom spisku („Službeni list Crne Gore", br. 10/14, 20/15, 92/1717/19,3/20) članom 4 propisano je da se birački spisak vodi kao elektronska zbirka ličnih podataka o biračima. U okviru biračkog spiska razvrstavaju se podaci o biračima za područje jedinice lokalne samouprave, i po biračkim mjestima određenim za jedinicu lokalne samouprave. Birač može biti upisan u birački spisak samo na jednom biračkom mjestu", dok je u članu 9 istog Zakona propisano: " U birački spisak upisuju se državljani Crne Gore koji imaju biračko pravo, a nakon donošenja odluke o raspisivanju izbora i lica koja biračko pravo stiču najkasnije na dan izbora (u daljem tekstu: birač), prema mjestu prebivališta".

Pored navedenog Zakonom o registrima prebivališta i boravišta ("Službeni list Crne Gore" br. 46/15) preciziran je pojam prebivališta odnosno boravišta i uređen način vođenja registra prebivališta i registra boravišta crnogorskih državljana, sadržaj tih registara, kao i korišćenje i zaštita podataka iz registara.

U članu 2 citiranog zakona, pored ostalog, definisano je da je prebivalište mjesto na teritoriji Crne Gore u kojem se crnogorski državljanin nastanio sa namjerom da u njemu stalno živi, a koje je središte njegovih životnih aktivnosti i sa kojim ima trajnu povezanost, a da je boravište mjesto i adresa gdje crnogorski državljanin privremeno boravi.

Činjenica da je zakonodavac u članu 29 propisao izuzetke od obaveze crnogorskog državljanina da prijavi boravište, pored ostalog, i u slučaju kada je smješten u bolnici ili drugoj zdravstvenoj ustanovi radi liječenja, što ne znači da do promjene boravišta nije došlo, što istovremeno potvrđuje i da bi ostvarivanjem njihovog biračkog prava u drugoj opštini u toku liječenja, oni suštinski ostvarili biračko pravo po mjestu boravišta, a što je suprotno odgovarajućim odredbama Zakona o izboru odbornika i poslanika. Takođe, podsjećamo i da su crnogorski državljani koji se opredijele da žive u staračkom domu ili drugoj sličnoj ustanovi van mjesta dosadašnjeg prebivališta dužni da u zakonskom roku u skladu sa Zakonom izvrše promjenu prebivališta, te u tom slučaju saglasno novom prebivalištu ostvaruju svoja prava i obaveze a samim tim i biračko pravo. Činjenica koja citira Ustavni sud pozivajući se na praksu Evropskog suda za ljudska prava (*Yumak i Sadak protiv Turske*) je na valjan način implementirana u našem izbornom zakonodavstvu u članu 87 Zakona o izboru odbornika i poslanika ali se odnosi na formiranje posebnog biračkog mjesta u dogovoru sa organom uprave nadležnim za izvršenje krivičnih sankcija.“

3. Osporenim odredbama tačke 1. al. 3. i 4. Pravila¹ propisano je:

1. Birač može glasati i van biračkog mjesta na kojem je upisan u izvod iz biračkog spiska, putem pisma, zbog:

- bolničkog liječenja **u mjestu prebivališta**, odnosno kućnog liječenja, usljed teže bolesti i

- boravka u ustanovi za smještaj odraslih-invalidnih i starih lica **u mjestu prebivališta.**"

4. Ustavni sud je, nakon razmatranja sadržine osporenih odredaba tačke 1. al. 3. i 4., u dijelu koji glasi: "u mjestu prebivališta" Pravila, utvrdio da nijesu u saglasnosti s Ustavom i zakonom i da su se stekli uslovi za njihovo ukidanje.

5. Za odlučivanje u ovom predmetu relevantne su odredbe sljedećih propisa:

Ustava Crne Gore:

„DIO PRVI
OSNOVNE ODREDBE

Država

Član 1. stav 2.

Crna Gora je građanska, demokratska, ekološka i država socijalne pravde, zasnovana na vladavini prava.

Podjela vlasti

Član 11. stav 3.

Vlast je ograničena Ustavom i zakonom.

Zakonodavstvo

Član 16. tač. 1. i 3.

Zakonom se, u skladu sa Ustavom, uređuju:

1) način ostvarivanja ljudskih prava i sloboda, kada je to neophodno za njihovo ostvarivanje;

3) način osnivanja, organizacija i nadležnost organa vlasti i postupak pred tim organima, ako je to neophodno za njihovo funkcionisanje.

DIO DRUGI
LJUDSKA PRAVA I SLOBODE
3. POLITIČKA PRAVA I SLOBODE

Biračko pravo

Član 45.

Pravo da bira i da bude biran ima državljanin Crne Gore koji je navršio 18 godina života i ima najmanje dvije godine prebivališta u Crnoj Gori.

Biračko pravo se ostvaruje na izborima.

Biračko pravo je opšte i jednako.

Izbori su slobodni i neposredni, a glasanje je tajno.

DIO PETI
USTAVNOST I ZAKONITOST

Saglasnost pravnih propisa

Član 145.

Zakon mora biti saglasan sa Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, a drugi propis mora biti saglasan sa Ustavom i zakonom.

DIO ŠESTI
USTAVNI SUD CRNE GORE

Nadležnost

Član 149. stav 1. tačka 2.

Ustavni sud odlučuje:

2) o saglasnosti drugih propisa i opštih akata sa Ustavom i zakonom."

Protokola broj 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda ("Službeni list SCG – Međunarodni ugovori", br. 9/03. I 5/05.):

¹ Radi bolje preglednosti odredbe Pravila citirane u cjelini, a dijelovi za koje je pokrenut postupak ocjene ustavnosti i izakoničnosti označene su (bold) crnom bojom.

“Član 3.

Pravo na slobodne izbore

Visoke strane ugovornice se obavezuju da u primjerenim vremenskim razmacima održavaju slobodne izbore s tajnim glasanjem, pod uslovima koji obezbjeđuju slobodno izražavanje mišljenja naroda pri izboru zakonodavnih tijela.”

Zakona o izboru odbornika i poslanika ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 4/98, 17/98., 14/00., 9/01., 41/02., 46/02. i 48/06. i "Službeni list Crne Gore", br. 46/11. i 14/14.):

„I – OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se: način i postupak izbora odbornika u skupštinu opštine, gradske opštine, Glavnog grada i Prijestonice (u daljem tekstu: opština) i poslanika u Skupštinu Crne Gore; organizacija, sastav i nadležnost organa za sprovođenje izbora; utvrđivanje rezultata glasanja i raspodjela mandata; zaštita biračkog prava i druga pitanja od značaja za organizaciju i sprovođenje izbora.

Član 7.

Organi za sprovođenje izbora su birački odbori i izborne komisije.

Član 8.

Zaštitu biračkog prava obezbjeđuju izborne komisije, Ustavni sud Crne Gore i nadležni sudovi.

II – BIRAČKO PRAVO

Član 10.

Biračko pravo, u smislu ovog zakona, obuhvata prava birača: da biraju i da budu birani; da kandiduju i da budu kandidovani; da odlučuju o predloženim kandidatima i izbornim listama; da kandidatima javno postavljaju pitanja; da budu pravovremeno, istinito, potpuno i objektivno informisani o programima i aktivnostima podnosilaca izbornih lista i o kandidatima sa tih lista, kao i da raspoložu drugim pravima koja su predviđena ovim zakonom.

V - ORGANI ZA SPROVOĐENJE IZBORA

1. Izborne komisije

Član 23.

Izborne komisije su: opštinske, izborna komisija Glavnog grada, izborna komisija Prijestonice (u daljem tekstu: opštinska izborna komisija) i Državna izborna komisija.

Član 32. stav 1. tač. 1., 2., 3., 15.a i 16. i stav 2.

Državna izborna komisija:

- 1) stara se o zakonitom sprovođenju izbora i jedinstvenoj primjeni odredaba ovog zakona;
- 2) prati primjenu i daje mišljenja u vezi sa primjenom ovog zakona;
- 3) usklađuje rad opštinskih izbornih komisija i daje uputstva u vezi primjene ovog zakona i vrši nadzor nad njihovim radom;
- 15a) donosi poslovnik o radu;
- 16) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom.

Državna izborna komisija ima svoju stranicu na kojoj objavljuje sve akte i podatke od značaja za sprovođenje izbora, kao i privremene i konačne rezultate glasanja na svakom biračkom mjestu.

VII – SPROVOĐENJE IZBORA

1. Biračka mjesta

Član 67.

Birač glasa na biračkom mjestu na kome je upisan u izvod iz biračkog spiska.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana birač može, putem pisma, glasati i van biračkog mjesta na kome je upisan u izvod iz biračkog spiska, pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.

Način glasanja van biračkog mjesta, kao i broj birača koji su na taj način ostvarili svoje biračko pravo unosi se u zapisnik o radu biračkog odbora.

Bliža pravila o glasanju putem pisma utvrđuje Državna izborna komisija.

3. Glasanje

Član 85.

Birač koji zbog starosti, invalidnosti, bolničkog ili kućnog liječenja nije u mogućnosti da glasa na biračkom mjestu na kojem je upisan u izvod iz biračkog spiska, a želi da glasa, podnosi biračkom odboru, na propisanom obrascu, zahtjev za glasanje putem pisma.

Birač koji želi da glasa putem pisma dužan je da lično potpiše obrazac iz stava 1. ovog člana.

Zahtjev za glasanje putem pisma dostavlja se biračkom odboru na biračkom mjestu, najkasnije do 13 časova na dan glasanja.

Zahtjev za glasanje putem pisma biračkom odboru na biračkom mjestu može dostaviti samo lice koje svojim potpisom ovlasti podnosilac zahtjeva za glasanje putem pisma. Jedno lice ne može dostaviti biračkom odboru više od jednog zahtjeva za glasanje putem pisma, osim u slučaju da to čini za dva ili više birača koji glasaju putem pisma a žive u istom porodičnom domaćinstvu.

Ovlašćenje za dostavljanje biračkom odboru zahtjeva za glasanje putem pisma sastavni je dio obrasca iz stava 1. ovog člana.

Obrazac iz stava 1. ovog člana propisuje Državna izborna komisija.

Uz zahtjev za glasanje putem pisma i ovlašćenja za podnošenje zahtjeva biračkom odboru se dostavlja i lična karta ili pasoš birača koji želi da glasa putem pisma.”

6. Pravo da bira i da bude biran (biračko pravo) jedno je od osnovnih ljudskih prava koje Ustav konstituše, kao pravo državljanina Crne Gore koji je navršio 18 godina života i ima najmanje dvije godine prebivališta u Crnoj Gori. Ustavom su utvrđeni principi biračkog prava koji državljanima Crne Gore obezbjeđuju jednakost, opštost, tajnost i neposrednost glasanja pri izboru organa vlasti. Iz navedenih odredaba Ustava proizilazi da je biračko pravo konstituisano kao subjektivno i demokratsko pravo građanina koji ima crnogorsko državljanstvo da bira (aktivno biračko pravo) i da bude biran (pasivno biračko pravo), koje se ostvaruje na izborima, kao opšte i jednako biračko pravo.

6.1. Biračko pravo, u smislu Zakona o izboru odbornika i poslanika, obuhvata prava birača: da biraju i da budu birani; da kandiduju i da budu kandidovani; da odlučuju o predloženim kandidatima i izbornim listama; da kandidatima javno postavljaju pitanja; da budu pravovremeno, istinito, potpuno i objektivno informisani o programima i aktivnostima podnosilaca izbornih lista i o kandidatima sa tih lista, kao i da raspoložu drugim pravima koja su predviđena ovim zakonom (član 10. Zakona). Tim zakonom propisana su normativna (...) i druga ovlašćenja (...) Državne izborne komisije u postupku sprovođenja izbora, a posebno obezbjeđivanje pravne mogućnosti ostvarivanja aktivnog biračkog prava.

6.1.1. Iz navedenih odredaba Ustava i Zakona proizilazi da je Državna izborna komisija, kao organ za zakonito sprovođenje izbora, po nalaženju Ustavnog suda, obavezna da, u skladu sa svojim ovlašćenjima, obezbijedi mogućnost ostvarivanja Ustavom i zakonom zajamčenog biračkog prava svim državljanima Crne Gore kojima to pravo pripada, uključujući i one birače koji zbog starosti, invalidnosti, bolničkog ili kućnog liječenja nijesu u mogućnosti da glasaju na biračkom mjestu na kojem su upisani u izvod iz biračkog spiska, a žele da glasaju.

6.2. Odredba člana 3. Protokola broj 1. uz Evropsku Konvenciju obavezuje visoke strane ugovornice da u primjerenim vremenskim razmacima održavaju slobodne izbore sa tajnim glasanjem, pod uslovima koji obezbjeđuju slobodno izražavanje mišljenja naroda pri izboru zakonodavnih tijela. To podrazumijeva obavezu država ugovornica da sprovedu regularne i periodične izbore na kojima će građani slobodno izraziti političku volju. Primjenu člana 3. Protokola broj 1. uz Evropsku konvenciju Evropski sud je ograničio na legislativne organe, ali taj pojam tumači u duhu ustavne strukture konkretne države. Prema shvatanju Evropskog suda član 3. Protokola broj 1. *„jamči obilježja djelotvorne političke demokratije”* i, kao takav, podrazumijeva subjektivno pravo birati i biti biran².

6.2.1. U tom smislu, Evropski sud je u predmetu *Yumak i Sadak protiv Turske*³, pored ostalog, istakao da svako odstupanje od načela opšteg biračkog prava nosi rizik od podriivanja demokratske valjanosti izabranog zakonodavnog organa, kao i zakona koje to tijelo usvaja:

„109. Što se tiče opšteg tumačenja člana 3. Protokola broj 1., Sud je u svojoj sudskoj praksi postavio sljedeća glavna načela (vidi, između ostalih izvora, *Mathieu-Mohin i Clerfayt*, citiran gore, str. 22. i 23., stavovi 46.-51.; *Ždanoka*, citiran gore, stav 115.; *Podkolzina protiv Latvija*, br. 46726/99, stav 33., ECHR 2002-II; i *Hirst protiv Ujedinjenog Kraljevstva (br. 2)* [GC], br. 74025/01, stav 61., ECHR 2005-IX):

(i) Član 3. Protokola broj 1. na prvi pogled se čini drugačijim od ostalih odredaba Konvencije i njenih protokola, koji jemče prava, jer je formulisan kao obaveza nametnuta visokim ugovornim stranama da održe izbore koji će omogućiti slobodno izražavanje mišljenja naroda, a ne kao neko posebno pravo ili sloboda. Međutim, uzimajući u obzir *travaux preparatoires* člana 3. Protokola i način na koji je odredba tumačena u kontekstu Konvencije u cjelini, Sud je utvrdio da član 3. Protokola broj 1. jemči individualna prava, uključujući i pravo birati i pravo biti biran na izborima (vidi *Mathieu-Mohin i Clerfayt*, citiran gore).

(iv) (...). Svako odstupanje od načela opšteg biračkog prava nosi rizik od podriivanja demokratske valjanosti tako izabranog zakonodavnog tijela, kao i zakona koje to tijelo usvaja (vidi *Hirst (br. 2)*, citiran gore, stav 62).“

7. U konkretnom slučaju, Ustavni sud je utvrdio da je Državna izborna komisija osporenim odredbama tačke 1. al. 3. i 4., u dijelu koji glasi: “u mjestu prebivališta”, Pravila povrijedila načelo saglasnosti pravnih propisa, iz odredbe člana 145. Ustava.

7.1. Načelo zakonitosti (član 145. Ustava) predstavlja jedno od osnovnih ustavnih načela i direktno je povezano sa načelom vladavine prava, koje utvrđuje da je država zasnovana na vladavini prava (član 1. stav 2.) i da je vlast ograničena Ustavom i zakonom (član 11. stav 3.). Posljedica ovakvih ustavnih određenja je da su organi vlasti vezani Ustavom i zakonom, kako u pogledu svojih normativnih, tako i drugih ovlašćenja. Načelo legaliteta podrazumijeva da se podzakonski propis donosi na osnovu normativno

² Presuda, *Tanase protiv Moldavije*, od 27. aprila 2010. godine, zahtjev broj 7/08.

³ Presuda, od 8. jula 2008. godine, predstavka br. 10226/03

utvrđenog ovlaštenja donosioca akta. Prema Ustavu, generalno ovlaštenje za donošenje propisa (za izvršavanje zakona) ima Vlada, a organi uprave, lokalna samouprava ili drugo pravno lice, kada su na to, po određenim pitanjima, ovlašćeni zakonom. Drugim riječima, zakon mora biti osnov za donošenje podzakonskog akta i taj akt može obuhvatiti samo ono što proizilazi iz zakonske norme a njom nije izričito uređeno.

7.1.1. Kako je predmet ustavnosudske ocjene propis koji se donosi radi sprovođenja zakona, on mora biti u skladu sa zakonom na osnovu kojeg je donesen, a samim tim i s Ustavom. U postupku ocjene ustavnosti i zakonitosti tog propisa ispituje se da li je donesen od strane ovlašćenog organa, odnosno lica, da li je imao zakonsko ovlaštenje za njegovo donošenje (pravni osnov za donošenje) i odgovara li propis po svom sadržaju okvirima koje mu je odredio zakon.

7.1.1.1. U tom smislu, odredbama člana 67. Zakona propisano je: da birač glasa na biračkom mjestu na kome je upisan u izvod iz biračkog spiska (stav 1.); da birač može, putem pisma, glasati i van biračkog mjesta na kojem je upisan u izvod iz biračkog spiska, pod uslovima utvrđenim Zakonom (stav 2.); da se način glasanja van biračkog mjesta, kao i broj birača koji su na taj način ostvarili svoje biračko pravo unosi u zapisnik o radu biračkog odbora (stav 3.) i da bliža pravila o glasanju putem pisma utvrđuje Državna izborna komisija (stav 4.). Prema Zakonu, birač koji zbog starosti, invalidnosti, bolničkog ili kućnog liječenja nije u mogućnosti da glasa na biračkom mjestu na kojem je upisan u izvod iz biračkog spiska, a želi da glasa, podnosi biračkom odboru zahtjev za glasanje putem pisma, na obrascu koji propisuje Državna izborna komisija (član 85. st. 1. i 6.).

7.1.1.2. Iz navedenih odredaba člana 67. Zakona proizilazi da je tim odredbama utvrđeno opšte pravilo da *birač glasa na biračkom mjestu na kome je upisan u izvod iz biračkog spiska* (stav 1.), kao i izuzetak od tog pravila, prema kojem *birač može, putem pisma, glasati i van biračkog mjesta na kome je upisan u izvod iz biračkog spiska, pod uslovima utvrđenim ovim zakonom* (stav 2.). Iz jezičkog, sistematskog, ciljnog ili teleološkog tumačenja normativnog određenja odredbe člana 67. stav 2. Zakona, kojom je propisano da *birač izuzetno, putem pisma, može glasati i van biračkog mjesta na kome je upisan u izvod iz biračkog spiska, pod uslovima utvrđenim tim zakonom*, po ocjeni Ustavnog suda, proizilazi da birač koji zbog starosti, invalidnosti, bolničkog ili kućnog liječenja nije u mogućnosti da glasa na biračkom mjestu, ima pravo da glasa van biračkog mjesta, na kojem je upisan u izvod iz biračkog spiska, odnosno van mjesta prebivališta, u skladu s odredbama člana 85. Zakona. Nasuprot tome, osporenim odredbama tačke 1. al. 3. i 4., u dijelu koji glasi: "u mjestu prebivališta", Pravila, Državna izborna komisija je biračima koji zbog starosti, invalidnosti, bolničkog ili kućnog liječenja, boravka u ustanovi za smještaj odraslih-invalidnih i starih lica, ograničila pravo glasanja putem pisma van biračkog mjesta, odnosno prebivališta, na način što je utvrdila da putem pisma mogu glasati samo u mjestu prebivališta, čime je dovedena u pitanje suština ostvarivanja biračkog prava tih lica, zajemčenog odredbama člana 45. Ustava.

7.2. Načelo saglasnosti pravnih propisa (legaliteta) iz odredbe člana 145. Ustava, određuje da opšti pravni akt ili drugi propis mora biti zasnovan na zakonu, kako u pogledu ovlaštenja za njegovo donošenje, tako i u pogledu predmeta uređivanja. Prema tom načelu drugim propisom i opštim pravnim aktom, koji je donijet na osnovu ovlaštenja sadržanog u zakonu, ne mogu se preuzimati odredbe zakona, niti uređivati prava i obaveze fizičkih i pravnih lica, odnosno uređivati pitanja koja su zakonska materija (*materia legis*), niti se podzakonskim aktom mogu mijenjati i dopunjavati pojedina ustavna i rješenja sadržana u sistemskom zakonu koji uređuje tu oblast, kao što je to slučaj u konkretnom predmetu. Propisujući uslove za glasanje putem pisma, koji su utvrđeni Zakonom, od strane zakonodavca, Državna izborna komisija je, po ocjeni Ustavnog suda, povrijedila načelo saglasnosti pravnih propisa, iz odredbe člana 145. Ustava, kako u pogledu formalne (koje nalaže da niži pravni akt bude donesen od strane organa koji je višim pravnim aktom određen kao nadležan za njegovo donošenje i da bude donesen po postupku i u formi koji su, takođe, određeni višim pravnim aktom), tako i u pogledu materijalne zakonitosti (sadržine osporenog akta).

7.2.1. Iz navedenih razloga Ustavni sud je utvrdio da odredbe tačke 1. al. 3. i 4., u dijelu koji glasi: "u mjestu prebivališta", Pravila nijesu u saglasnosti s odredbama člana 145. Ustava, člana 67. stav 2. i člana 85. stav.1. Zakona o izboru odbornika i poslanika i da su se stekli uslovi za njihovo ukidanje.

8. Navod Državne izborne komisije da je bitno napomenuti: „*da su Kodeksom dobre prakse u izbornim pitanjima Venecijanske komisije (Mišljenje br. 190/2002), kada je u pitanju opšte pravo glasa pored pravila predviđeni i izuzeci te se i shodno tom dokumentu prebivalište može propisati kao uslov za ostvarivanje tog prava*“, Ustavni sud je ocijenio irelevantnim za ocjenu ustavnosti i zakonitosti osporenih odredaba Pravila, jer se, prema Obrazloženju Kodeksa⁴, koje je usvojila Venecijanska komisija na 52. plenarnoj sjednici⁵, pravo da se bira i bude biran može usloviti *prebivalištem*⁶, koje podrazumijeva stalno prebivalište, ali samo kad su u pitanju lokalni i regionalni izbori. Taj uslov, po Kodeksu Venecijanske komisije, nije *a priori* nekompatibilan sa principom opšteg prava glasa, ako propisani period prebivališta ne prelazi nekoliko mjeseci, s tim da je bilo koji duži period prihvatljiv samo da bi se zaštitile nacionalne manjine⁷.

⁴ CDL-AD(2002)023rev2-cor

⁵ Venecija, 18.-19. oktobar 2002. godine.

⁶ Vidjeti presudu EKLJP br. 31891/96., od 7.septembar 99, *Hilbe protiv Liechtenstein*.

⁷ vidjeti presudu Evr. komisije za ljudska prava br. 23450/94, 15.9.97, *Polacco i Garofalo protiv Italije (oblast Trentino-Alto Adige)*.

9. Na osnovu iznijetih razloga, odlučeno je kao u izreci.

II1. Odluka o prestanku važenja odredaba tačke 1. al. 3. i 4., u dijelu koji glasi: "u mjestu prebivališta", Pravila o glasanju putem pisma, i o objavljivanju ove odluke, zasnovana je na odredbama člana 151. stav 2., člana 152. stav 1. Ustava Crne Gore i člana 51. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore.

U-II br. 46/20

Podgorica, 24. avgust 2020. godine

Predsjedavajući sudija,
Desanka Lopičić, s.r.

1139.

Odluka Ustavnog suda Crne Gore kojom se odbija žalba političke partije „Demokratska Crna Gora“, izjavljena protiv Rješenja Državne izborne komisije, broj 438/4, od 12. avgusta 2020. godine

Ustavni sud Crne Gore, u sastavu: predsjedavajući sudija Desanka Lopičić i sudije - Dragoljub Drašković, Miodrag Iličković, Mevlida Muratović, Hamdija Šarkinović i Budimir Šćepanović, na osnovu odredaba člana 149. stav 1. tačka 7. Ustava Crne Gore i člana 48. tačka 10. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, broj 11/15.), na sjednici od 20. avgusta 2020. godine, donio je

ODLUKU

I ODBIJA SE žalba političke partije „Demokratska Crna Gora“, izjavljena protiv Rješenja Državne izborne komisije, broj 438/4, od 12. avgusta 2020. godine.

II Ova odluka objaviće se u „Službenom listu Crne Gore“.

O b r a z l o ž e n j e

11. Politička partija „Demokratska Crna Gora“, sa sjedištem u Podgorici, podnijela je dozvoljenu i blagovremenu žalbu protiv rješenja Državne izborne komisije, označenog u izreci, kojim je odbijen njen prigovor izjavljen protiv Rješenja Izborne komisije Glavnog grada – Podgorica, broj 5432/20, od 8. avgusta 2020. godine.

1.1. U žalbi je, pored ostalog, navedeno: da je ožalbeno rješenje nezakonito iz sljedećih razloga:

„Zbog ukidanja dosadašnjih biračkih mjesta, i to:

- Biračkog mjesta br. 31, na kojem su glasali birači sa adresom prebivališta u selu Dučići, u Kućima;
- Biračkog mjesta br. 35, na kojem su glasali birači sa adresom prebivališta u selu Kržanja, u Kućima;
- Biračkog mjesta br. 36, na kojem su glasali birači sa adresom prebivališta u selu Momče, u Kućima;
- Biračkog mjesta br. 49, na kojem su glasali birači sa adresom prebivališta u naselju Rijeka Piperska;
- Biračkog mjesta br. 50, na kojem su glasali birači sa adresom prebivališta u naseljima Blizna i Petrovići,"
- Biračkog mjesta br. 51, na kojem su glasali birači sa adresom prebivališta u selu Trmanje;
- Biračkog mjesta br. 55, na kojem su glasali birači sa adresom prebivališta u naseljima Duške, Slacko i Stupovi;

Isto je urađeno na način što je osporenim rješenjem:

- Biračko mesto br. 31 spojeno je sa biračkom mjestom br. 30, koje se nalazi u Domu omladine u Ublima. Riječ je o biračkom mjestu udaljenom od sela Dučići oko 3 kilometra.

- Biračko mjesto br. 35 spojeno je sa biračkim mjestom br. 34, koje se nalazi u područnoj jedinici osnovne škole u Ublima, u selu Bezjovo. Riječ je o biračkom mjestu udaljenom od sela Kržanje oko 6 kilometara. Dok je od naselja Donje Stravče, čiji birači su do sada glasali na Kržanji, udaljeno oko 16 kilometara.

- Biračko mjesto br. 36 spojeno je sa biračkim mjestom br. 30, koje se nalazi u Domu omladine u Ublima. Riječ je o biračkom mjestu udaljenom od sela Momče oko 7 kilometara.

- Biračko mjesto br. 49, 50 i 51 spojena su sa biračkim mjestom br. 48, koje se nalazi u Osnovnoj školi „18 oktobar“ na Bioču. Riječ je o biračkom mjestu udaljenom od biračkih mjesta br. 49, 50 i 51 više kilometara.

- Biračko mjesto br. 55 spojeno je sa biračkim mjesto br. 56, koje se nalazi u Osnovnoj školi „Šćepan Đukić“ u Lijevoj Rijeci. Riječ je o biračkom mjestu udaljenom od naselja Duške, Slacko i Stupovi, više kilometara.

Na navedeni način biračima sa adresom prebivališta u naseljima Dučići, Kržanja, Momče, Rijeka Piperska, Blizna, Petrovići, Trmanje, Duške, Slacko i Stupovi, onemogućeno je da glasaju na biračkim mjestima na kojima su na svim izborima u Crnoj Gori uvijek do sada glasali.

(...)

Novoodređena biračka mjesta, od mjesta prebivališta birača udaljena su više kilometara, čime su birači dovedeni u veoma nepovoljan položaj u pogledu mogućnosti ostvarivanja njihovog biračkog prava, koje su do sada imali.

Takođe, birači u navedenim naseljenim mjestima dovedeni su u diskriminatorski položaj u odnosu na slična biračka mjesta u pogledu broja birača, koja postoje, kako u Podgorici, tako ukupno i u Crnoj Gori, a koja biračka mjesta nijesu ukinuta.

(...).

Skandalozno je da je samo Izborna komisija Glavnog grada Podgorica odlučila da ukine navedenih sedam biračkih mjesta na kojim je upisano manje od 50 birača, dok isto nije urađeno za biračka mjesta: biračko mjesto br. 42 - Seoce gdje je na zadnjim izborima bilo upisano 13 birača, biračko mjesto br. 43 - Kopilje gdje je na zadnjim izborima bilo upisano 19 birača, biračko mjesto br. 53 - Bole Sestre gdje je na zadnjim izborima bilo upisano 25 birača, biračko mjesto br. 54 - Brskut gdje je na zadnjim izborima bilo upisano 22 birača, biračko mjesto br. 108 - Gradac gdje je na zadnjim izborima bilo upisano 44 birača i biračko mjesto br. 110 - Progonovići gdje je na zadnjim izborima bilo upisano 43 birača.

Ukinuta biračka mjesta na kojima su birači u gore navedenim selima - naseljima do sada glasali određena su u skladu sa odredbama Zakona o izboru odbornika i poslanika, jer tim zakonom, kao ni bilo kojim drugim propisom nije propisan najmanji broj birača kao uslov za formiranje biračkog mjesta.

Karakteristično je da su primjera radi u Kučima ukinuta biračka mjesta na kojima je uvijek pobjeđivala opozicija. Više je nego izvjesno da značajan broj birača iz revolta neće poći da glasa na novoodređenim biračkim mjestima, što je očigledno i bio krajnji cilj članovima Izborne komisije Glavnog grada predstavnika iz reda Demokratske partije socijalista za donošenje predmetnog rješenja.

Riječ je, u najvećem broju, o biračima starije životne dobi, koji žive na selu i bave se poljoprivredom i stočarstvom, kojima je veoma nepovoljno i krajnje neprihvatljivo da kilometrima putuju do novoodređenog biračkog mjesta da bi mogli ostvariti svoje biračko pravo i to u vremenu epidemije novog koronavirusa (COVID-19).

Ožalbeno Rješenje Državna izborna komisija temelji na sljedećim ocjenama:

- *Da Opštinska izborna komisija koja je nadležna za sprovođenje izbora na teritoriji jedne opštine najbolje poznaje sve aspekte koji se tiču određivanja biračkih mjesta (broj birača, udaljenost biračkog mjesta, konfiguracija terena).*

Medutim, navedene pretpostavke ne mogu predstavljati na činjenicama zasnovan osnov za odbijanje prigovora, ovo posebno ako se ima u vidu da navodi, podaci i činjenice sadržani u podnesenom Prigovoru, od strane Državne izborne komisije, nijesu osporeni ni u kom vidu, kao ni u izjašnjenju predsjednika IKGK Podgorica, nijesu, niti su mogli osporeni ni u kom vidu, jer su apsolutno tačni.

- Da je osporeno Rješenje o određivanju biračkih mjesta donijeto većinom glasova ukupnog broja članova izborne komisije (što je valjda uslov da bi rješenje moglo biti i doneseno).

- Da niko od članova Komisije nije iznio argumente koji bi doveli do drugačije odluke, koja okolnost sve i da je tačna ne može predstavljati razlog za odbijanje prigovora.

Takođe, pogrešan je stav Državne izborne komisije da osporenim Rješenjem nije ugrožena dostupnost biračkih mjesta biračima. Naprotiv, biračima na navedenim biračkim mjestima onemogućeno je da glasanje mogu obaviti na po njih najpovoljniji način na biračkim mjestima na kojima su do sada uvijek glasali. Nesporno je, da su novoodređena biračka mjesta od mjesta adrese prebivališta birača udaljena više kilometara, kao i da je riječ o biračima starije životne dobi, koji žive na selu i bave se poljoprivredom i stočarstvom i kojima je veoma nepovoljno i krajnje neprihvatljivo da kilometrima putuju do novoodređenog biračkog mjesta.

Bez ikakvog je smisla ocjena Državne izborne komisije da su gore navedena biračka mjesta spojena i iz razloga epidemiološke zaštite učesnika u izbornom procesu, valjda je mogućnost prenošenja zaraze koronavirusom veća na biračkim mjestima sa većim brojem birača, nego na biračim mjestima sa manjim brojem birača.

I na kraju, bez ikakvog je pravnog i činjeničnog osnova ocjena Državne izborne komisije da birači ukidanjem navedenih biračkih mjesta nijesu dovedeni u diskriminatorski položaj u odnosu na birače u Podgorici i u Crnoj Gori, koji glasaju na biračkim mjestima na kojima je upisano manje od 50 birača.

Naime, saglasno gore citiranim podacima u Podgorici postoji još 7 biračkih mjesta na kojima glasa manje od 50 birača, a koja biračka mjesta iz razloga racionalnosti Izborna komisija Glavnog grada nije spojila sa susjednim biračkim mjestima.

Takođe, u opštinama u Crnoj Gori postoji još 145 biračkih mjesta, na kojima je upisano manje od 50 birača, ali niti jedno od tih biračkih mjesta rješenjima opštinskih izbornih komisija nije ukinuto.

Jasno je da gore navedene, ničim obrazložene ocjene Državne izborne komisije ni u kom vidu nisu mogle predstavljati osnov za odbijanje prigovora Demokratske Crne Gore.

Postupajući na navedeni način Državna izborna komisija kršeći Ustavom zajamčeno načelo zabrane diskriminacije (član 8) i pravo jednakosti (član 17), povrijedila je pravo biračima sa adresom prebivališta u gore navedenim selima - naseljima, da pravo glasanja mogu ostvariti na po njih najpovoljniji način na biračkim mjestima na kojima su do sada glasali, što osporenim rješenjem čini nezakonitim.“

2. Državna izborna komisija, na zahtjev Ustavnog suda, dostavila je sljedeću dokumentaciju: odgovor Državne izborne komisije, broj 438/6, od 18. avgusta 2020. godine; Prigovor podnosioca broj 438, od 11. avgusta 2020. godine; Rješenje o određivanju biračkih mjesta Izborne komisije Glavnog grada – Podgorica, broj 5432/20, od 8. avgusta 2020. godine; Izjašnjenje predsjednika Izborne komisije Glavnog grada – Podgorica na Prigovor; osporeno rješenje i dokaz o danu i času uručenja osporenog rješenja podnosiocu.

2.1. U odgovoru Državne izborne komisije navedeno je:

“Ukazujemo da je čl. 27 stav 1 tačka 3 i 65 stav 2 Zakona o izboru odbornika i poslanika propisano da biračka mjesta određuje opštinska izborna komisija na predlog organa nadležnog za vođenje biračkog spiska najkasnije 20 dana prije dana određenog za održavanje izbora.

Izborna komisija Glavnog grada Podgorica donijela je Rješenje 5432/20 od 8.08.2020.godine kojim je u zakonskom roku odredila biračka mjesta i tom prilikom izvršila spajanje određenih biračkih mjesta rukovodeći se razlozima racionalizacije broja biračkih mjesta, a samim tim i biračkih odbora, datim u navodima obrazloženja ožalbenog rješenja, a sve u skladu sa čl. 65 i 66 Zakona o izboru odbornika i poslanika.

Kako stoji u Izjašnjenju predsjednika IKG Podgorica spajanjem biračkih mjesta nije ugrožena dostupnost birača biračkom mjestu iz razloga što će svoje biračko pravo ostvarivati u mjesnim centrima Ubli, Bezjovo, Bioče i Lijeva Rijeka do kojih postoji kvalitetna putna povezanost. S druge strane, činjenica da su spojena biračka mjesta sa malim brojem upisanih birača, (od 13 do 42 birača), kako se navodi u Izjašnjenju usloviće manji broj biračkih odbora, a samim tim će se smanjiti i potreba eventualnog angažovanja lica van tog područja za učešće u biračkim odborima, iz razloga o kojima se mora voditi računa u uslovima aktuelne epidemiološke situacije.

Takođe, Pravilima o određivanju i uređenju biračkih mjesta i o mjerama kojima se obezbjeđuje tajnost glasanja broj 97 od 16.02.2016.godine u tački 1 propisano je da se biračka mjesta određuju s obzirom na broj birača odnosno prostornu udaljenost i to tako da se bez poteškoća može obaviti glasanje za vrijeme koje je određeno.

Iz prethodno navedenog proizilazi da je Rješenje Državne izborne komisije kojim je odbila Prigovor Demokratske Crne Gore broj 438 od 11.08.2020.godine utemeljeno na činjenicama koje potvrđuju da je Rješenje Izborne komisije Glavnog grada Podgorica doneseno u skladu sa propisima. “

3. Osporenim rješenjem Državne izborne komisije, broj 438/4, od 12. avgusta 2020. godine 415/2, odbijen je prigovor podnosioca žalbe izjavljen na Rješenje Izborne komisije Glavnog grada – Podgorica, broj 5432/20, od 8. avgusta 2020. godine, kao neosnovan.

3.1. U obrazloženju osporenog rješenja navedeno je:

“Državna izborna komisija razmotrila je Prigovor, Rješenje Izborne komisije Glavnog grada, broj 5432/20, od 8. avgusta.2020.godine, Izjašnjenje predsjednika IKG Podgorica i utvrdila da je Prigovor neosnovan iz sljedećih razloga:

Članom 27. stav 1. tačka 3. Zakona o izboru odbornika i poslanika propisano je da opštinska izborna komisija određuje biračka mjesta za izbor odbornika i poslanika. Ovim zakonom ustanovljen je teritorijalni princip rada opštinskih izbornih komisija i biračkih odbora. Rukovodeći se ovom činjenicom jasno je da opštinska izborna komisija koja je nadležna za sprovođenje izbora na teritoriji jedne opštine najbolje poznaje sve aspekte koji se tiču određivanja biračkih mjesta (broj birača, udaljenost biračkog mjesta, konfiguracija terena).

Napominjemo, da je Rješenje o određivanju biračkih mjesta broj 5432/20, od 8. avgusta 2020. godine donijeto sa 4 glasa za i jednim uzdržanim, te da niko od članova nije glasao protiv niti iznio argumente koji bi doveli do drugačije odluke. Iz priložene dokumentacije ne može se zaključiti da je ugrožena dostupnost biračkih mjesta biračima, već naprotiv da su spojena biračka mjesta sa malim brojem birača iz razloga racionalnosti i epidemiološke zaštite učesnika u izbornom procesu.

Imajući u vidu zakonske nadležnosti opštinskih izbornih komisija i sadržaj prigovora ne može se zaključiti da su birači ukidanjem navedenih biračkih mjesta dovedeni u diskriminatorski položaj kako je navedeno u Prigovoru.”

4. Ustavni sud je, nakon razmatranja sadržine osporenog rješenja i dostavljene dokumentacije, utvrdio da žalba nije osnovana.

5. Za odlučivanje u konkretnom predmetu pravno relevantne su odredbe sljedećih propisa:

Ustava Crne Gore:

“DIO PRVI

OSNOVNE ODREDBE

Član 8. stav 1.

Zabranjena je svaka neposredna ili posredna diskriminacija, po bilo kom osnovu.

DIO DRUGI
Ljudska prava i slobode

1. ZAJEDNIČKE ODREDBE

Osnov i jednakost

Član 17. stav 2.

Svi su pred zakonom jednaki, bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo.

3. POLITIČKA PRAVA I SLOBODE

Biračko pravo

Član 45.

Pravo da bira i da bude biran ima državljanin Crne Gore koji je navršio 18 godina života i ima najmanje dvije godine prebivališta u Crnoj Gori.

Biračko pravo se ostvaruje na izborima.

Biračko pravo je opšte i jednako.

Izbori su slobodni i neposredni, a glasanje je tajno.

DIO ŠESTI
USTAVNI SUD CRNE GORE

Nadležnost

Član 149. stav 1. tačka 7.

Ustavni sud odlučuje o izbornim sporovima i sporovima u vezi sa referendumom koji nijesu u nadležnosti drugih sudova.”

Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", broj 11/15.):

„III POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM
I PRAVNO DEJSTVO NJEGOVIH ODLUKA

1. Zajedničke odredbe

Član 48. tačka 7.

Ustavni sud odlukom:

7) usvaja žalbu o povredi prava u toku izbora ili u toku referenduma.

Član 97. st. 1. i 2.

Postupak odlučivanja o povredi prava u toku izbora poslanika i odbornika pokreće se podnošenjem žalbe na rješenje nadležne izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor protiv odluke, radnje ili propusta biračkog odbora, odnosno opštinske izborne komisije.

Žalba iz stava 1. ovog člana podnosi se u roku od 48 časova od časa dostavljanja rješenja.

Član 98.

Žalbu može podnijeti birač koji smatra da mu je biračko pravo povrijeđeno, kandidat za poslanika i odbornika i podnosilac izborne liste.

Žalba sadrži razloge i dokaze o povredi biračkog prava

Član 101.

Ustavni sud odlučuje o žalbi iz člana 97. ovog zakona, u roku od 48 časova od časa prijema odgovora iz člana 100. ovog zakona.”

Zakona o izboru odbornika i poslanika („Službeni list Republike Crne Gore“, br. 4/98., 17/98., 14/00., 9/01., 41/02., 46/02. i 48/06. i „Službeni list Crne Gore“, br. 46/11. i 14/14.):

„I-OSNOVNE ODREDBE

Član 7.

Organi za sprovođenje izbora su birački odbori i izborne komisije.

„BIRAČKO PRAVO

Član 8.

Zaštitu biračkog prava obezbjeđuju izborne komisije, Ustavni sud Crne Gore i nadležni sudovi.

Član 11.

Pravo da bira i da bude biran za poslanika ima birač koji je navršio 18 godina života, koji je poslovno sposoban i koji ima prebivalište u Crnoj Gori najmanje dvije godine prije dana održavanja izbora.

Pravo da bira i da bude biran za odbornika ima birač koji je navršio 18 godina života, koji je poslovno sposoban, koji ima prebivalište u Crnoj Gori najmanje dvije godine i koji ima prebivalište u opštini, odnosno gradskoj opštini, kao izbornoj jedinici, najmanje šest mjeseci prije dana održavanja izbora.

V - ORGANI ZA SPROVOĐENJE IZBORA

Član 17.

Organi za sprovođenje izbora rade na osnovu zakona.

Za svoj rad organi za sprovođenje izbora odgovaraju organu koji ih je imenovao.

Državni organi, organi lokalne samouprave, drugi organi i organizacije dužni su da pružaju stručnu i tehničku pomoć organima za sprovođenje izbora i da im dostavljaju podatke potrebne za rad.

Član 21.

Organi za sprovođenje izbora odlučuju većinom glasova svojih članova.

1. Izborne komisije

Član 27. stav 1. tačka 3.

Opštinska izborna komisija:

VII - SPROVOĐENJE IZBORA

1. Biračka mjesta

Član 65 .

Glasanje za izbor odbornika, odnosno poslanika obavlja se na biračkom mjestu.

Biračka mjesta određuje opštinska izborna komisija, na predlog organa nadležnog za vođenje biračkog spiska, najkasnije 20 dana prije dana održavanja izbora.

Biračko mjesto mora da ima dovoljno prostora da svi članovi biračkog odbora mogu nesmetano i u svakom trenutku imati uvid i pristup biračkim kutijama i biračkom materijalu.

Opštinska izborna komisija, najkasnije 10 dana prije dana održavanja izbora, oglašava koja su biračka mjesta određena i koji će birači glasati na pojedinom biračkom mjestu.

Član 66.

Biračko mjesto određuje se za glasanje najviše do 1000 birača.

Bliža pravila u vezi sa biračkim mjestom utvrđuje Državna izborna komisija.

X - ZAŠTITA BIRAČKOG PRAVA

Član 107. st. 1. i 2.

Svaki birač, kandidat i podnosilac izborne liste ima pravo da podnese prigovor nadležnoj izbornoj komisiji zbog povrede biračkog prava u toku izbora.

Prigovor iz stava 1. ovog člana podnosi se u roku od 72 časa od časa kada je donešena odluka, odnosno izvršena radnja.

Član 110. stav 2.

Protiv rješenja Državne izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor može se izjaviti žalba Ustavnom sudu Crne Gore.”

Pravila o određivanju i uređenju biračkih mjesta i o mjerama kojima se obezbjeđuje tajnost glasanja (“Službeni list Crne Gore“, br. 11/16. i 76/17.):

„Tačka 1.

Biračka mjesta određuju se, s obzirom na broj birača, odnosno prostornu udaljenost, i to tako, da se bez poteškoća može obaviti glasanje za vrijeme koje je određeno.“

6. Iz citiranih odredaba Ustava proizilazi da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuje način ostvarivanja sloboda i prava građana, pa i biračkog prava, koje se ostvaruje na izborima i, s tim u vezi, zaštita tog prava. Zakonom o izboru odbornika i poslanika, koji je *lex specialis* u oblasti ostvarivanja biračkog prava, pored ostalog, propisan je način ostvarivanja zaštite biračkog prava u postupku izbora odbornika i poslanika, koji, zbog načela koncentracije pojedinih izbornih radnji, podliježe strogim formalnim pravilima izbornog postupka. Izborni spor se, u tom smislu, odnosi na odlučivanje nadležnih organa o svim povredama pravila izbornog postupka od trenutka raspisivanja izbora do postupka potvrđivanja mandata. Zaštitu biračkog prava, u svim fazama izbornog procesa (od dana raspisivanja izbora do utvrđivanja konačnih rezultata), s aspekta institucionalnih garancija, saglasno odredbi člana 8. Zakona, obezbjeđuju izborne komisije, Ustavni sud Crne Gore i nadležni sudovi.

6.1. U tom smislu, odredbom člana 97. st. 1. i 2. Zakona o Ustavnom sudu propisano je da se postupak o povredi prava u toku izbora poslanika i odbornika pokreće podnošenjem žalbe na rješenje nadležne izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor protiv odluke, radnje ili propusta biračkog odbora, odnosno opštinske izborne komisije i da se žalba podnosi u roku od 48 časova od časa dostavljanja rješenja, a odredbom člana 110. stav 2. Zakona o izboru odbornika i poslanika da se žalba Ustavnom sudu Crne Gore može izjaviti protiv rješenja Državne izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor. Iz citiranih odredaba člana 97. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu i člana 110. stav 2. Zakona o izboru odbornika i poslanika, po ocjeni Ustavnog suda, proizilazi da se žalba zbog povrede prava u toku izbora odbornika i poslanika pokreće podnošenjem žalbe na rješenje nadležne izborne komisije, kojim je odbačen ili odbijen prigovor, odnosno, da predmet žalbe izjavljene Ustavnom sudu, zbog eventualnih povreda prava u toku izbora, može biti samo rješenje Državne izborne komisije kojim je prigovor odbačen ili odbijen.

6.2. Neposrednim uvidom u dokumentaciju, koju je Ustavnom sudu dostavila Državna izborna komisija, Ustavni sud je utvrdio sljedeće činjenice:

- da je Izborna komisija Glavnog grada – Podgorica, s pozivom na odredbu člana 65. stav 2. Zakona o izboru odbornika i poslanika, donijela Rješenje broj 5432/20, od 8. avgusta.2020. godine, kojim je odredila 232 biračka mjesta na teritoriji Glavnog grada – Podgorice, da je za svako biračko mjesto utvrdila adrese prebivališta birača koji će glasati na pojedinom biračkom mjestu i da Rješenje ne sadrži obrazloženje;

- da je podnosilac žalbe Državnoj izbornoj komisiji podnio prigovor, broj 438, od 11.08.2020. godine, na Rješenje Izborne komisije Glavnog grada – Podgorica, zbog ukidanja dosadašnjih biračkih mjesta broj 31., 35., 36., 49., 50., 51. i 55. u Podgorici i u

njemu naveo razloge koje je dao u žalbi podnijetoj Ustavnom sudu, zahtijevajući da se biračima sa adresom prebivališta u selima – naseljima: Dučići, Kržanja, Momče, Rijeka Piperska, Blizna, Petrovići, Trmanje, Duške, Slacko i Stupovi omogući glasanje u mjestu njihovog prebivališta, kako su do sada glasali;

- da je u izjašnjenju Presjednika Izborne komisije Glavnog grada navedeno:

“Izborna komisija Glavnog grada je na sjednici održanoj 8. avgusta 2020. godine u 16 h, donijela rješenje o određivanju biračkih mjesta na teritoriji Glavnog grada, koje u prilogu dostavljam. Rješenje je donijeto sa 4 glasa za i jednim uzdržanim glasom. Ovim rješenjem je, iz razloga racionalnosti, izvršeno spajanje nekoliko biračkih mjesta, i to:

1. BIRAČKOM MJESTO BROJ 30 – DOM OMLADINE „UBLI“ sa oko 360 upisanih birača, priključeno je ranije biračko mjesto 31 SA OKO 30 BIRAČA I BM 36 SA 18 BIRAČA. Ukupan broj birača na ovom biračkom mjestu i nakon spajanja NEĆE BITI VEĆI OD 400.

2. BIRAČKOM MJESTU BROJ 48 – JU OŠ „18. OKTOBAR“ Bioče, sa oko 330 upisanih birača, priključeno je ranije BM 49 sa 42 birača, BM 50 sa 13 birača i BM 51 sa 14 birača. Ukupan broj birača na ovom biračkom mjestu i nakon spajanja NEĆE BITI VEĆI OD 400.

3. (...).

4. BIRAČKOM MJESTU BROJ 55 – JU OŠ „ŠĆEPAN ĐUKIĆ“ – Lijeva Rijeka, sa oko 80 birača, priključeno je ranije BM 56 sa oko 20 birača. UKUPAN BROJ BIRAČA NA OVOM BIRAČKOM MJESTU I NAKON SPAJANJA ĆE BITI OKO 100.

5. BIRAČKOM MJESTU BROJ 34 – JU OŠ „ĐOKO PRELEVIĆ“ Ubli, PODRUČNA JEDINICA BEZJOVO, sa 65 upisanih birača, priključeno je ranije BM 35 sa 32 upisana birača.

Prilikom određivanja biračkih mjesta Komisija se rukovodila potrebom da biračima omogući dostupnost biračkom mjestu, ali i razlozima racionalizacije broja biračkih mjesta, a samim tim i biračkih odbora. Spajanjem ovih biračkih mjesta nije ugrožena dostupnost birača biračkom mjestu iz razloga što će svoje građansko pravo ostvarivati u mjesnim centrima Ubli, Bezjovo, Bioče i Lijeva Rijeka do kojih postoji kvalitetna putna povezanost. S druge strane, činjenica da su spojena biračka mjesta sa malim brojem upisanih birača (od 13 do 42 birača) usloviće i manji broj biračkih odbora, a samim tim će se smanjiti i potreba eventualnog angažovanja lica van tog područja za učešće u biračkim odborima. Ovome valja dodati i druge razloge koji se, prije svega, tiču angažovanja za obezbjeđivanje uslova za rad tih biračkih odbora i drugi razlozi o kojima se mora voditi računa u uslovima aktuelne epidemiološke situacije.

Prema tome, mišljenja sam da je Komisija donijela zakonito i cjelishodno rješenje, zbog čega predlažem da se ovaj prigovor odbije kao neosnovan.”

- da je osporeno rješenje Državne izborne komisije uručeno podnosiocu žalbe 13. avgusta 2020. godine u 16,10h.

6.3. Polazeći od navedenih ustavnih i zakonskih odredaba i činjeničnog stanja u ovom predmetu, Ustavni sud je utvrdio da donošenjem osporenog rješenja, kojim je odbijen prigovor Demokratske Crne Gore broj, 438, od 11. avgusta 2020. godine, izjavljen protiv Rješenja o određivanju biračkih mjesta, koje je donijela Izborna komisija Glavnog grada Podgorica broj 5432/20 od 8. avgusta .2020.godine, nije povrijeđeno biračko pravo, iz odredaba člana 45. Ustava.

6.3.1. Biračko pravo (pravo da bira i da bude biran) jedno je od osnovnih ljudskih prava koje Ustav konstituiše, kao pravo državljanina Crne Gore koji je navršio 18 godina života i ima najmanje dvije godine prebivališta u Crnoj Gori. Ustavom su utvrđeni principi biračkog prava koji državljanima Crne Gore obezbjeđuju jednakost, opštost, tajnost i neposrednost glasanja pri izboru organa vlasti. Iz navedenih odredaba Ustava proizilazi da je biračko pravo konstituisano kao subjektivno i demokratsko pravo građanina koji ima crnogorsko državljanstvo da bira (aktivno biračko pravo) i da bude biran (pasivno biračko pravo), koje se ostvaruje na izborima, kao opšte i jednako biračko pravo.

6.3.1.1. Zakonom o izboru odbornika i poslanika, koji je *systemski* u ovoj oblasti, pored ostalog, uređen je način i postupak izbora odbornika u skupštinu opštine, gradske opštine, Glavnog grada i Prijestonice i poslanika u Skupštinu Crne Gore; organizacija, sastav i nadležnost organa za sprovođenje izbora; utvrđivanje rezultata glasanja i raspodjela mandata; način ostvarivanja i zaštita biračkog prava i druga pitanja od značaja za organizaciju i sprovođenje izbora. Prema odredbi člana 27. stav 1. tačka 3. Zakona, Opštinska izborna komisija određuje biračka mjesta za izbor odbornika i poslanika. Odredbama člana 65. Zakona propisano je: da se glasanje za izbor odbornika, odnosno poslanika obavlja na biračkom mjestu (stav 1.); da biračka mjesta određuje opštinska izborna komisija, na predlog organa nadležnog za vođenje biračkog spiska, najkasnije 20 dana prije dana održavanja izbora (stav 2.); da biračko mjesto mora da ima dovoljno prostora da svi članovi biračkog odbora mogu nesmetano i u svakom trenutku imati uvid i pristup biračkim kutijama i biračkom materijalu (stav 3.) i da Opštinska izborna komisija, najkasnije 10 dana prije dana održavanja izbora, oglašava koja su biračka mjesta određena i koji će birači glasati na pojedinom biračkom mjestu (stav 4.). Iz odredaba člana 66. Zakona proizilazi da se biračko mjesto određuje za glasanje najviše do 1000 birača i da bliža pravila u vezi sa biračkim mjestom utvrđuje Državna izborna komisija. Saglasno izričitoj ovlaštenju iz navedene odredbe člana 66. stav 2. Zakona, Državna izborna komisija je donijela Pravila o određivanju i uređenju biračkih mjesta i o mjerama kojima se obezbjeđuje tajnost glasanja. Tačkom 1. Pravila propisano je da se biračka mjesta određuju, s obzirom na broj birača, odnosno prostornu udaljenost, i to tako, da se bez poteškoća može obaviti glasanje za vrijeme koje je određeno, da Opštinska izborna komisija, najkasnije 10 dana prije dana održavanja izbora, oglašava koja su biračka mjesta određena i koji će birači glasati na pojedinom biračkom mjestu.

6.4. Iz navedenih odredaba Zakona i Pravila proizilazi da su tim aktima utvrđeni opšti principi, odnosno kriterijumi na osnovu kojih se određuje biračko mjesto za glasanje i to: najviše do 1000 birača na jednom biračkom mjestu; da biračko mjesto mora da ima dovoljno prostora da svi članovi biračkog odbora mogu nesmetano i u svakom trenutku imati uvid i pristup biračkim kutijama i biračkom materijalu; prostorna udaljenost i, to tako da se bez poteškoća može obaviti glasanje za vrijeme koje je određeno; da Opštinska izborna komisija, na predlog organa nadležnog za vođenje biračkog spiska (...), najkasnije 10 dana prije dana održavanja izbora, oglašava koja su biračka mjesta određena i koji će birači glasati na pojedinom biračkom mjestu i da se biračka mjesta određuju za svake izbore, posebno.

6.4.1. Ustavni sud je, u konkretnom slučaju, utvrdio da je Izborna komisija Glavnog grada Podgorice, na predlog organa nadležnog za vođenje biračkog spiska, donijela Rješenje broj 5432/20, od 8. avgusta 2020. godine, kojim je odredila biračka mjesta na teritoriji Glavnog grada Podgorice za izbor poslanika u Skupštinu Crne Gore, koji će se održati 30. avgusta 2020. godine i pored ostalog, spojila određena biračka mjesta.

6.4.1.1. Ustavni sud je, takođe, utvrdio da je Izborna komisija Glavnog grada osporeno Rješenje donijela na osnovu ovlaštenja propisanog Zakonom; da se Izborna komisija Glavnog grada kod određivanja biračkog mjesta za izbor poslanika rukovodila Zakonom i Pravilima Državne izborne komisije, kojima je propisano da se biračka mjesta određuju tako da se bez poteškoća može obaviti glasanje za vrijeme koje je određeno i da se osporenim rješenjem nije ukinulo niti izmijenilo ranije rješenje o određivanju biračkih mjesta, jer se biračka mjesta određuju za svake izbore, posebno. Stoga je, Državna izborna komisija, po ocjeni Ustavnog suda, pravilno postupila kada je prigovor izjavljen protiv Rješenja Izborne komisije Glavnog grada odbila, kao neosnovan, jer tim aktom nije povrijeđeno biračko pravo. Pri tome, Državna izborna komisija je, po ocjeni Ustavnog suda, za svoje tvrdnje i stavove navela razloge utemeljene na navedenim propisima i izornoj dokumentaciji, pa stoga, osporenim rješenjem, nije prekorila svoja ovlaštenja¹.

6.5. Navod podnosioca žalbe kojim se ukazuje da su ukidanjem, odnosno spajanjem biračkih mjesta br. 35., 36., 49., 50., 51. i 55. (u selu Kržanja, u Kučima; u naselju Rijeka Piperska; u naseljima Blizna i Petrovići; u selu Trmanje i u naseljima Duške, Slacko i Stupovi) birači koji su do sada glasali na tim mjestima dovedeni u diskriminatorski položaj u odnosu na ostale birače u Podgorici i u Crnoj Gori, koji glasaju na biračkim mjestima na kojima je, takođe, upisano manje od 50 birača, Ustavni sud je ocijenio neosnovanim. Naime, u konkretnom slučaju, birači koji su na prethodnim izborima glasali na biračkim mjestima u selu Kržanja, u Kučima; u naselju Rijeka Piperska; u naseljima Blizna i Petrovići; u selu Trmanje i u naseljima Duške, Slacko i Stupovi, nijesu dovedeni u nejednak položaj u odnosu na druge birače, koji će u Podgorici i u Crnoj Gori glasati na izborima 30. avgusta 2020. godine, na istim biračkim mjestima na kojima su ranije glasali, a na kojima je, takođe, upisano manje od 50 birača, jer ni birači na tim biračkim mjestima njesu jednako prostorno udaljeni od biračkog mjesta. Osim toga, biračka mjesta se, saglasno odredbi člana 65. stav 3. Zakona i Tački 1. Pravila, određuju ne samo na osnovu broja birača već i na osnovu: „prostora u kojem svi članovi biračkog odbora mogu nesmetano i u svakom trenutku imati uvid i pristup biračkim kutijama i biračkom materijalu i prostorne udaljenosti, i to tako, da se bez poteškoća može obaviti glasanje za vrijeme koje je određeno“. Polazeći od toga i činjenice da određivanje navedenih biračkih mjesta za birače koji žele da ostvare svoje biračko pravo ne predstavlja prekomjeran teret, niti je njihovim spajanjem dovedena u pitanje suština ostvarivanja biračkog prava na izborima za poslanike u Skupštinu Crne Gore, koji će se održati 30. avgusta 2020. godine, Ustavni sud je ocijenio da, s aspekta diskriminacije nije potrebno dalje ispitivati ostale navode podnosioca žalbe o postojanju diskriminacije.

7. Na osnovu iznijetih razloga, odlučeno je kao u izreci.

II1. Odluka o objavljivanju ove Odluke zasnovana je na odredbama člana 151. stav 2. Ustava i člana 51. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore.

U-VII br. 2/20

Podgorica, 20. avgust 2020. godine

Predsjedavajući sudija,

Desanka Lopičić, s.r.

¹ Ovakav stav Ustavni sud je zauzeo i u predmetima U br. 41/00, od 12. maja 2000. godine i U br. 38/01., od 6. aprila 2001. godine.

1140.

Odluka Ustavnog suda Crne Gore kojom se odbija žalba političke partije „Socijalisti Crne Gore“, podnosioca Izborne liste „Snežana Jonica - Socijalisti Crne Gore - Da živimo kao Jugosloveni“, izjavljena protiv Rješenja Državne izborne komisije, broj 379/8, od 8. avgusta 2020. godine, kao neosnovana

Ustavni sud Crne Gore, u sastavu: predsjedavajući sudija Desanka Lopičić i sudije - Dragoljub Drašković, Miodrag Iličković, Mevlida Muratović, Hamdija Šarkinović i Budimir Šćepanović, na osnovu odredaba člana 149. stav 1. tačka 7. Ustava Crne Gore i člana 48. tačka 10. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, broj 11/15.), na sjednici od 14. avgusta 2020. godine, većinom glasova, donio je

ODLUKU

I ODBIJA SE žalba političke partije „Socijalisti Crne Gore“, podnosioca Izborne liste „Snežana Jonica - Socijalisti Crne Gore - Da živimo kao Jugosloveni“, izjavljena protiv Rješenja Državne izborne komisije, broj 379/8, od 8. avgusta 2020. godine, kao neosnovana.

II Ova odluka objaviće se u „Službenom listu Crne Gore“.

Obrazloženje

11. Politička partija „Socijalisti Crne Gore“, podnosilac Izborne liste „Snežana Jonica - Socijalisti Crne Gore - Da živimo kao Jugosloveni“ za poslanike u Skupštinu Crne Gore, podnijela je dozvoljenu i blagovremenu žalbu protiv rješenja Državne izborne komisije, označenog u izreci, kojim je odbijeno proglašenje te izborne liste.

1.1. U žalbi je, pored ostalog, navedeno:

“Ožalbenim rješenjem DIK je povrijedila prava političke partije “Socijalisti Crne Gore” u pogledu prava iz postupka predlaganja i potvrđivanja izbornih lista, a naročito u dijelu naziva, utvrđenja i proglašenja liste, čl. 48. Zakona o izboru odbornika i poslanika.

Državna izborna komisija netačno citira svoj zaključak, br. 394/4 koji je donijela 6. avgusta 2020. godine, jer u obrazloženju istog ne piše tekst:

(...) jer se iz dostavljene dokumentacije nije moglo zaključiti da li podnesena izborna lista ispunjava uslove za korišćenje prava iz čl. 39. i 94. stav 2. Zakona o izboru odbornika i poslanika a podnosilac je u izbornoj prijavi naznačio zahtjev za korišćenje prava manjinskog naroda ili manjinske nacionalne zajednice naziva „Jugosloveni“.

Neshvatljivo je kako DIK može pogrešno citirati svoj sopstveni zaključak donesen dva dana prije, i to ne u jednoj riječi ili broju već u čitavom jednom pasusu, koji pasus u zaključku uopšte ne postoji, a od bitnog je uticaja na odbijajuće rješenje i na ostvarivanje prava žalioca.

Dokaz: uvid u zaključak Državne izborne komisije, broj 379/8, od 4. avgusta 2020. godine.

Na ovaj način DIK krši član 47. stav 3. i 4. Zakona o izboru odbornika i poslanika kojim je propisano (...)

Jedina primjedba koju je DIK imao i naveo u svom Zaključku broj 379/8 na predmetnu izbornu listu je što Statut i Program političke partije nije dostavljen u originalu.

Kada se čita odbijajuće Rješenje DIK-a koji je zbog neispunjenja naloga iz citiranog zaključka odbio proglašenje liste žalioca, stiže se utisak da je DIK postupao po nalogu iz nekog drugog (podnosiocu žalbe nepoznatog) zaključka, a ne zaključka Državne izborne komisije broj 379/8 od 4. avgusta 2020. godine.

Ukoliko je DIK-u prilikom razmatranja naše izborne prijave bilo sporno pravo Jugoslovena da koriste prava iz člana 39. i 94. stav 2., DIK je bio dužan da nam u skladu sa članom 47. stav 3. navede to kao nepravilnost i zatraži da podnesemo izbornu prijavu ne pozivajući se na korišćenje prava manjinskih naroda ili manjinske nacionalne zajednice Jugoslovena, te da nam zatraži da uklonimo nepravilnosti tako što ćemo promijeniti izbornu prijavu, i predati dokumentaciju koja se traži kada se ne koristi pravo iz člana 94. stav 2., sa odgovarajućim brojem kandidata i potpisa koji su propisani u tom slučaju.

Međutim, DIK očigledno u toj fazi nije uopšte osporavao pravo Jugoslovena na korišćenje člana 94. stav 2. vjerovatno nadi da će utvrditi da nam Statut i Program nijesu vjerodostojni, jer je provjera ovih akata vršena i kod Ministarstva javne uprave što se i navodi u obrazloženju, ali se izbjegava navesti da su navedeni dokumenti dostavljeni od strane MJU i istovjetnom tekstu u kojem su dostavljeni i od podnosioca izborne liste dana 7. avgusta 2020. godine u cilju otklanjanja nedostataka.

U navedenom Zaključku od 6. avgusta 2020. godine DIK ni jednim slovom ne navodi da su original Statuta i Programa tražili iz razloga koje sad navodi u obrazloženju, jer u Zaključku nijesu nijednom riječju osporili pravo Jugoslovena na autentično zastupanje, već samo tražili da im se dostave originali.

DIK je u ožalbenom rješenju naveo:

-Da lica koja su se u popisu iz 2011. godine izjasnila kao Jugosloveni ne ispunjavaju uslove ni po jednom osnovu propisanom zakonom o manjinskim pravima i slobodama u smislu vjere, jezika ili etničke pripadnosti različitih od ostalog stanovništva.

Obrazloženje za ovu kategoričnu tvrdnju prosto ne postoji (iako je donešena u dijelu rješenja koji se zove obrazloženje).

Niti jedna jedina rečenica. Niti jedan dokaz. Niti se citira bilo koja odredba zakona koja *ex lege* potvrđuje ovu činjenicu.

Kao da je nepostojanje Jugoslovena prosto jedna notorna, opštepoznata činjenica koja je svima poznata (izuzev podnosiocima ove liste).

DIK sebe smatra očigledno vrhovnim autoritetom u pogledu religije, lingvistike i etnologije, da je njihova puka konstatacija dovoljan dokaz, da Jugosloveni jednostavno ne postoje.

DIK dalje navodi da iz samog naziva liste „DA ŽIVIMO KAO JUGOSLOVENI“ ne može izvesti zaključak kojim se apostrofira etnička pripadnost niti se iz toga prepoznaje cilj zaštite i afirmacije prava određenog manjinskog naroda ili manjinske nacionalne zajednice.

I ovaj navod, na kojem temelji svoju odluku DIK iznosi kao puku konstataciju, koju opet ne temelji ni na kakvim dokazima, pa će žalilac pokušati na posredan način da zaključiti koji su to odbijajući razlozi rješenja, na način što će vrlo široko tumačiti izvedene dokaze i utvrđenje činjenice iz ožalbenog rješenja.

DIK se izvan svojih ovlaštenja bavi izmjenama Statuta „Socijalista Crne Gore“, kao i pravom MJU da utvrđuje zakonitost postupka promjene podataka u Registru političkih partija, a koji je MJU nesporno utvrdila svojim Rješenjem. DIK tendenciozno ulazi u analizu zakonitosti sprovedenog postupka od strane organa „Socijalista“, iako je zakonitost tog postupka već cijenilo Ministarstvo javne uprave i na osnovu toga izvršilo upis upravo tih promjena u Registar političkih partija.

DIK tendenciozno citira samo dio člana 74. Statuta „Socijalista Crne Gore“, u svom obrazloženju na način što navodi:

„Iz dostavljenog Programa i Statuta političke partije „Socijalisti Crne Gore“ vidi se da je njihova izmjena izvršena 3.08.2020. godine i to upravo u dijelu ciljeva da:

„...će se posebno zalagati za poštovanje prava i sloboda i očuvanje kulturne baštine Jugoslovena u Crnoj Gori“. Članom 40. Statuta propisano je da Kongres donosi Program i Statut „Socijalista Crne Gore“. Takođe članom 74. stav 1. propisano je da Glavni odbor između kongresa može statutarnom odlukom koja se donosi dvotrećinskom većinom glasova svih članova Glavnog odbora urediti pojedina statutarna pitanja ako to nalažu razlozi hitnosti. Međutim, stavom 3. navedenog člana propisano je da „statutarnom odlukom ne mogu se mijenjati odredbe statuta koje se odnose na naziv, osnovane principe i programske ciljeve“.

DIK previđa kad se već bavi time i da citira ostala dva stave člana 74. Statuta „Socijalista Crne Gore“ koja glase:

„Izuzetno od prethodnog stava, u slučaju vanrednog stanja, vanredne situacije ili drugih sličnih okolnosti izazvanih elementarnim nepogodama odnosno epidemijom zarazne bolesti Glavni odbor može Statutarnom odlukom dopuniti i odredbe Statuta koje se odnose na osnovne principe i programske ciljeve „Socijalista“, kao postoje razlozi hitnosti koji su od bitnog značaja za partiju zbog učešća na izborima, ili donošenja odluka o predizbornoj ili postizbornoj koaliciji. Navedena odluka ima privremeno važenje, i podliježe potvrdi na prvom Kongresu koji se održi nakon njenog donošenja. U slučaju da ne bude potvrđena, Odluka prestaje da važi danom održavanja Kongresa.

U slučaju vanrednog stanja, vanredne situacije ili drugih sličnih okolnosti izazvanih elementarnim nepogodama odnosno epidemijom zarazne bolesti, Glavni odbor može donijeti i Odluku kojom se vrši dopuna i osnovnih principa i programskih ciljeva „Socijalista“ u Programu „Socijalista Crne Gore“. Navedna odluka ima privremeno važenje, i podliježe potvrdi na prvom Kongresu koji se održi nakon njenog donošenja. U slučaju da ne bude potvrđena, Odluka prestaje da važi danom održavanja Kongresa“.

Žalilac je zbog ovakvog ponašanja DIK-a, prinuđen da brani odluke-rješenja Ministarstva javne uprave.

Na sjednici Državne izborne komisije održanoj dana 8. avgusta 2020. godine razmotrena je dostavljena dokumentacija i konstatovano sljedeće:

Na obrascu PG-6 – izborna prijava za izbor poslanika u Skupštinu Crne Gore manjinskog naroda ili manjinske nacionalne zajednice podnosilac prijave naveo je „Jugosloveni“.

Navedeni obrazac PG – 6 DIK je posjedovao i prije donošenja Zaključka o otklanjanju nepravilnosti, i u navedenom Zaključku nijesu osporili pravilnost izborne prijave, niti pravo žalioaca na koja se pozvao a koje je ključno pitanje kojim se bavio u obrazloženju rješenja o odbijanju.

DIK u obrazloženju citira član 79. stav 1. tačka 9. Ustava Crne Gore i člana 2. Zakona o manjinskim pravima i slobodama: (...).

DIK u obrazloženju navodi član 79. stav 1. tačka 9. Ustava i član 2. Zakona o manjinskim pravima i slobodama. DIK previđa činjenicu da je ostvarivanje prava iz člana 79. stav 1. tačka 9. Ustava Crne Gore uređeno Zakonom o izboru odbornika i poslanika za čiju je primjenu direktno nadležan.

Zakon o izboru odbornika i poslanika utvrđuje sledeće kriterijume za korišćenje prava iz člana 79. Ustava.

Zakonom o izboru odbornika i poslanika je jasno propisano da su podaci sa poslednjeg popisa stanovništva jedini kriterijum za korišćenje ovog prava, odnosno da ovo pravo imaju pripadnici manjinskih naroda i manjinskih nacionalnih zajednica sa učešćem do 15% od ukupnog stanovništva.

DIK zatim navodi sledeće:

Na popisu stanovništva 2011. godine u Crnoj Gori se 1154 lica izjasnilo kao Jugosloveni.

DIK izbjegava u osporenom rješenju da precizno kako to zakon zahtijeva u procentima definiše broj lica koja su se izjasnila kao Jugosloveni na poslednjem popisu.

Član 43. stav 3. Zakona o izboru odbornika i poslanika kojim je propisano da izborna lista za izbor poslanika koja predstavlja manjinski narod ili manjinsku nacionalnu zajednicu sa učešćem u ukupnom stanovništvu Crne Gore do 2% prema rezultatima posljednjeg popisa može biti utvrđena ako je svojim potpisom podrži najmanje 300 birača.

Pravo Jugoslovena da se u izbornom postupku tretira i sam DIK dajući na osnovu člana 43. Mišljenje podnosiocu zahtjeva D.S. dana 29. jula 2020. godine gdje citirajući gore navedenu normu ukazuje da je Jugoslovenima za predaju izborne prijave potrebno 300 potpisa utvrđujući im na taj način nespornim da koriste prava manjinskog naroda ili manjinske nacionalne zajednice i po tom osnovu povlašćen uslov – manji broj potpisa. DIK samo ukazuje D.S. da je koristio pogrešnu formulaciju manjinska zajednica birača, a ne formulaciju koju poznaje zakon, ali uredno u svojem Mišljenju obavještava D.S. o procentu Jugoslovena na poslednjem popisu – kao podatku pribavljenom od MONSTAT-a.

Na ovaj način DIK potvrđuje i svojim aktom pravo Jugoslovena da koriste prava iz člana 94. stav 2. jer potvrđuju da mogu podnijeti izbornu listu sa brojem potpisa koji se dozvoljava samo izbornim listama koje koriste pravo iz člana 94. stav 2.

Osim u ovom Mišljenju DIK-a pravo Jugoslovena na osnovu procenta u ukupnom broju stanovnika na posljednjem popisu nesporno se može utvrditi i iz Izvještaja Monstata-a o popisu iz 2011. godine.

Nesporno je, dakle, da Jugosloveni ispunjavaju sve uslove i kriterijum iz Zakona o izboru odbornika i poslanika.

Dalje DIK konstatuje da izborna prijava mora da ima dokaze iz kojih se nedvosmisleno može utvrditi nesporni osnov za korišćenje određenih prava.

“Socijalisti” su dostavili više od traženog – jer su i u izornoj prijavi i u nazivu izborne liste (iako zakon ne traži kumulativno nego “ili”) pozvali se na autentično zastupanje Jugoslovena. Osim toga, dostavili smo i Program i Statut u kojima se jasno prepoznaje cilj zaštite i afirmacije prava Jugoslovena kroz sljedeću normu:

Takođe, osim navedenih ciljeva “Socijalisti Crne Gore” će se posebno zalagati za poštovanje prava i sloboda i očuvanje kulturne baštine Jugoslovena u Crnoj Gori i predstavljati ih u aktivnostima neophodnim za zaštitu njihovih prava.

DIK od nas, suprotno obavezi iz člana 47. Zakona ni u jednom aktu ne traži da dostavimo ništa drugo do navedeno što smo i dostavili i što prepoznaje zakon, pa ostaje nejasno koje smo to još dokaze trebali da dostavimo, a da nam to nije rečeno ni napisano.

Na ovaj način krši se direktno član 45. Ustava, jer se pristrasnim i subjektivnim politički uzrokovanim ocjenama ne zasnovanim na pravu, onemogućava ostvarivanje pasivnog biračkog prava kandidata sa izborne liste Socijalista Crne Gore jer im se bez mogućnosti ispravke zabranjuje pravo kandidovanja.

Brutalnim krešenjem člana 47. Zakona o izboru odbornika i poslanika, na način što se od žalioća u Zaključku za otklanjanje nepravilnosti traži jedno, a kad se ne može naći nepravilnost u tome što je traženo tek onda izmišlja drugo, što je moralo biti prethodno pitanje, jer prilikom pregleda izborne prijave i pratećih dokumenata, pozivanje na član 94. stav 2. Zakona o izboru odbornika i poslanika je polazna tačka koju je DIK prvo trebao da analizira i utvrdi osnovanost, pa da zatim u skladu sa činjenicom da se razlikuje i broj kandidata i broj potpisa zavisno od toga koristi li se pravo iz člana 94. stav 2. Očigledno je u prvom pregledanju DIK prihvatio osnovanost pozivanja na pravo Jugoslovena da koriste član 94. stav 2., pa se tek kasnije u fazi donošenja konačnog rješenja toga dosjetio.

Rješenjem DIK-a odbijeno je pravo “Socijalista” Crne Gore da učestvuju na izborima, čime je počinjena povreda prava u toku izbora.”

1.1.1. U dopuni žalbe je, pored ostalog, navedeno:

„(...) ponovo vam dostavljamo priloge Žalbi dopunjene dokumentima koje bi trebalo da dostavi i DIK.

Takođe, napominjemo da je prilikom izrade žalbe došlo do tehničkog propusta sledeće prirode:

Na drugoj stranici žalbe, u drugom, petom, devetom i desetom pasusu unijet je pogrešan broj i datum Zaključka Državne izborne komisije na koji se pozivamo, a koju smo u prilogu i dostavili-dakle umjesto Zaključka broj 394/4 u drugom pasusu, 370/8, od 4. avgusta 2020. godine u petom, devetom i desetom pasusu treba da piše *Zaključak broj 379/04, od 6. avgusta 2020. godine.*“

2. Državna izborna komisija, na zahtjev Ustavnog suda, dostavila je sljedeću dokumentaciju: odgovor Državne izborne komisije, broj 379/10, od 12. avgusta 2020. godine; osporeno rješenje i dokaz o danu i času dostavljanja osporenog rješenja podnosiocu žalbe; Mišljenje Državne izborne komisije, broj 318/2, od 29. jula 2020. godine; obrazac-Izbornu prijavu za izbor poslanika u Skupštinu Crne Gore podnosioca žalbe; Zaključak Državne izborne komisije, broj 379/4, od 6. avgusta 2020. godine; Zapisnik o primopredaji dokumentacije, broj 379/7, od 7. avgusta 2020. godine; Program i Statut političke partije „Socijalisti Crne Gore“, kao i njihove izmjene i dopune; Rješenje Ministarstva javne uprave, br. UPI01-055/20-1926/2, od 7. avgusta 2020. godine, kojim se vrši upis promjene podataka o izmjenama i dopunama Statuta i dopuni Programa političke partije „Socijalisti Crne Gore“; kopiju akata zavedenih u Ministarstvu javne uprave pod brojem: UPI 06/2-056/20-1918-7, od 7. avgusta 2020. godine; Izbornu listu i dokumentaciju dostavljenu uz Izbornu listu “Socijalisti Crne Gore”.

2.1. U odgovoru Državne izborne komisije navedeno je:

“Ustavnom sudu Crne Gore izjavljena je žalba podnosioca izborne liste “SNEŽANA JONICA – SOCIJALISTI CRNE GORE – DA ŽIVIMO KAO JUGOSLOVENI” protiv Rješenja Državne izborne komisije broj 379/8 od 8. avgusta 2020. godine.

Na navode iz žalbe ukazujemo sljedeće:

Osporenim rješenjem nije citiran Zaključak broj 379/4 što se može utvrditi površnim čitanjem te nijesu tačni navodi da se rješenje i zaključak razlikuju. Državna izborna komisija je u konkretnom slučaju postupala isključivo u okviru ovlaštenja, procedura i obaveza propisanim Zakonom o izboru odbornika i poslanika. Naime, članom 46. stav 2. tačka 8. navedenog Zakona propisano je da je podnosilac dužan da uz izbornu prijavu dostavi i “osnivački i programski akt” a članom 47.a da “Državna izborna komisija na osnovu izborne prijave, naziva izborne liste ili osnivačkog akta podnosioca izborne liste utvrđuje ispunjenost uslova za korišćenje prava iz član 94. stav 2. ovog Zakona”. Zaključkom o otklanjanju nepravilnosti kao i osporenim rješenjem jasno je ukazano da se iz dostavljene dokumentacije nije moglo utvrditi ono na šta obavezuje član 47.a, jer je Državna izborna komisija dužna da sagleda ispunjenost uslova za korišćenje prava iz člana 94. stav 2. Kako se iz dokumentacije dostavljene 4. avgusta 2020.godine nije moglo utvrditi da li je osnivačkim aktom predviđeno sprovođenje aktivnosti u cilju zaštite i afirmacije prava nekog manjinskog naroda ili manjinske nacionalne zajednice Državna izborna komisija bila je obavezna da zaključkom traži dostavljanje originalne dokumentacije iz koje bi se ispunjenost uslova utvrdila nedvosmisleno i stvorili uslovi za meritorno odlučivanje.

Dokaz: Zaključak broj 379/4 od 6. avgusta 2020.godine za koji podnosilac žalbe konstantno navodi pogrešan broj 379/8.

Dobijanjem tražene dokumentacije od strane podnosioca izborne liste kao i službenim pribavljanjem od Ministarstva javne uprave upravo je potvrđeno da su razlozi za donošenje zaključka i dopunu dokumentacije bili osnovani što se vidi i iz Prijave

za upis promjena podataka u Registar političkih partija Ministarstvu javne uprave dostavljene tom Ministarstvu tek 7. avgusta 2020.godine, znači tri dana nakon predaje izborne liste.

Dokaz: Kopija akata primljenih u Ministarstvu javne uprave pod brojem UPI 06/2-056/20-1918-7, od 7. avgusta 2020.godine.

Na strani 4. stav 2. u žalbi se navodi da nijesu citirane odredbe Zakona o manjinskim pravima i slobodama što nije tačno jer je isto učinjeno na strani 2. stav 6. osporenog Rješenja iako to potvrđuje i sam podnosilac žalbe na strani 6. stav 3. žalbe.

Navodima u žalbi se ukazuje na indicije da je Državna izborna komisija imala namjeru da podnosioca dovede u zabludu a naprotiv, motiv Državne izborne komisije bio je potpuno i nesporno utvrđivanje činjenica kako bi izbjegli sopstvenu zabludu i spriječili zloupotrebu prava.

Navodi da Državna izborna komisija sebe smatra vrhovnim autoritetom, koji svojom konstatacijom želi da dokaže da Jugosloveni ne postoje netačni su jer se Komisija rukovodila odredbama člana 2. Zakona o manjinskim pravima i slobodama koji glasi *“Manjinski narodi i druge manjinske nacionalne zajednice u smislu ovog zakona su svaka grupa državljana Crne Gore, brojčano manja od ostalog preovlađujućeg stanovništva, koja ima zajedničke etničke, vjerske ili jezičke karakteristike različite od ostalog stanovništva”*. Ove odredbe su i navedene u Rješenju na strani 2. stav 6. jer iz njih jasno proizilazi osnov za donošenje odluke o neispunjenosti uslova za korišćenje prava iz člana 94. stav 2. Zakona o izboru odbornika i poslanika.

Državna izborna komisija nije, kako se navodi, ocjenjivala zakonitost Statuta političke partije podnosioca izborne liste već saglasnost normi iz kojih proizilaze uslovi potrebni za meritorno odlučivanje kako i obavezuje član 47.a Zakona o izboru odbornika i poslanika. Pošto su programski ciljevi mijenjani a uslov su za korišćenje prava, neophodno je bilo informisati se o njihovim izmjenama, kao i propisanoj i provedenoj proceduri.

U vezi sa Mišljenjem Državne izborne komisije broj 318/2 od 29. jula 2020.godine ističemo da je isto doneseno na zahtjev građanina a u kojem se nigdje ne utvrđuje da kategorija stanovništva izjašnjenih kao “Jugosloveni” ispunjava uslove za korišćenje prava iz člana 94. stav 2. Zakona o izboru odbornika i poslanika već na pitanje koji su uslovi potrebni da bi neko predao listu odnosno koristio prava citirane su zakonske odredbe i građanin je informisan o statističkim podacima. Da je eventualno bilo pitanje o broju građana izjašnjenih kao Srbin- Crnogorac, Crnogorac-Srbin, Bošnjak-Musliman ili Musliman-Bošnjak dostavili bi podnosiocu zahtjeva zvanične podatke sa popisa iz 2011. godine, što ne znači da dostavljanjem podataka ta kategorija stanovništva ima status nacionalne manjine, odnosno manjinske zajednice ili da ispunjava uslove za korišćenje prava iz člana 94. stav 2. Zakona o izboru odbornika i poslanika.

Na strani 8. žalbe, posljednji stav, podnosilac žalbe navodi se da je onemogućeno ostvarivanje biračkog prava jer je bez mogućnosti ispravke zabranjeno to pravo što nije tačno i što se nedvosmisleno vidi iz osporenog rješenja.“

3. Osporenim rješenjem Državne izborne komisije, broj 379/8, od 8. avgusta 2020. godine, odbijeno je proglašenje izborne liste „Snežana Jonica - Socijalisti Crne Gore - Da živimo kao Jugosloveni“ za poslanike u Skupštini Crne Gore, koju je podnijela politička partija “Socijalisti Crne Gore”.

3.1. U obrazloženju osporenog rješenja navedeno je:

„Državna izborna komisija, na sjednici održanoj 6. avgusta 2020. godine, donijela je Zaključak broj 379/4, kojim je naloženo podnosiocu izborne liste da u roku od 48 časova od dostavljanja zaključka dostavi statut i program političke partije u originalu, jer se iz dostavljene dokumentacije nije moglo zaključiti da li podnesena izborna lista ispunjava uslove za korišćenje prava iz čl. 39. i 94. stav 2. Zakona o izboru odbornika i poslanika a podnosilac je u izbornoj prijavi naznačio zahtjev za korišćenje prava manjinskog naroda ili manjinske nacionalne zajednice naziva „Jugosloveni“.

Državna izborna komisija uputila je zahtjev i Ministarstvu javne uprave radi dostavljanja navedenih akata koje je bilo potrebno dostaviti prilikom registracije partije.

Podnosilac izborne liste dana 7. avgusta 2020. godine shodno Zaključku dostavio je traženi statut i program. Na sjednici Državne izborne komisije održanoj dana 8. avgusta 2020. godine razmotrena je dostavljena dokumentacija i konstatovano sljedeće:

Na obrascu PG-6 – izborna prijava za izbor poslanika u Skupštinu Crne Gore manjinskog naroda ili manjinske nacionalne zajednice podnosilac prijave naveo je „Jugosloveni“. Podnosilac izborne prijave je politička partija „Socijalisti Crne Gore“ a naziv izborne liste je „SNEŽANA JONICA – SOCIJALISTI CRNE GORE – DA ŽIVIMO KAO JUGOSLOVENI“.

Iz dostavljenog Programa i Statuta političke partije Socijalisti Crne Gore vidi se da je njihova izmjena izvršena 3. avgusta 2020. godine i to upravo u dijelu ciljeva da „će se posebno zalagati za poštovanje prava i sloboda i očuvanje kulturne baštine Jugoslovena u Crnoj Gori“.

Članom 40. Statuta propisano je da Kongres donosi Program i Statut Socijalista Crne Gore. Takođe članom 74. stav 1. propisano je da Glavni odbor između kongresa može statutarnom odlukom koja se donosi dvotrećinskom većinom glasova svih članova Glavnog odbora urediti pojedina statutarna pitanja ako to nalažu razlozi hitnosti.

Međutim, stavom 3. navedenog člana propisano je da „statutarnom odlukom ne mogu se mijenjati odredbe statuta koje se odnose na naziv, osnovne principe i programske ciljeve“.

Članom 79. stav 1. tačka 9. Ustava Crne Gore propisano je pravo pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica na autentičnu zastupljenost u Skupštini Crne Gore i skupštinama jedinica lokalne samouprave u kojima čine značajan dio stanovništva, shodno principu afirmativne akcije.

Članom 2. Zakona o manjinskim pravima i slobodama propisano je da manjinski narodi i druge manjinske nacionalne zajednice, u smislu ovog zakona, su svaka grupa državljana Crne Gore, brojčano manja od ostalog preovlađujućeg stanovništva, koja ima zajedničke etničke, vjerske ili jezičke karakteristike različite od ostalog stanovništva.

Na popisu stanovništva 2011. godine u Crnoj Gori se 1154 lica izjasnilo kao Jugosloveni.

Analizirajući duh navedenih pravnih normi kao i sagledavajući ispunjenost uslova za ostvarivanje manjinskih prava Komisija je konstatovala sljedeće:

Lica koja su se na popisu 2011. godine izjasnila kao Jugosloveni ne ispunjavaju uslove niti po jednom osnovu propisanom Zakonom o manjinskim pravima i slobodama u smislu vjere, jezika ili etničke pripadnosti različitih od ostalog stanovništva.

Iz samog naziva izborne liste „DA ŽIVIMO KAO JUGOSLOVENI“ ne može se izvesti zaključak kojim se apostrofira etnička pripadnost niti se iz toga prepoznaje cilj zaštite i afirmacija prava određenog manjinskog naroda ili manjinske nacionalne zajednice.

Izborna prijava kojom se traži korišćenje određenih prava podrazumijeva i dostavljanje dokaza iz kojih se nedvosmisleno može utvrditi nesporni osnov za korišćenje istih.

Sagledavajući sveobuhvatno dostavljenu dokumentaciju, osnovanost i uporište u zakonima koji uređuju ova pitanja Komisija je odlučila da nijesu ispunjeni uslovi da podnosilac izborne liste koristi prava pripadnika manjinskog naroda ili manjinske nacionalne zajednice i afirmativne akcije.

Takođe, Komisija konstatuje da nema potrebnog broja potpisa i kandidata za poslanike da se podnesena izborna lista eventualno utvrdi i proglasi bez korišćenja prava manjinskih naroda.“

4. Ustavni sud je, nakon razmatranja sadržine osporenog rješenja i dostavljene dokumentacije, utvrdio da žalba nije osnovana.

5. Za odlučivanje u konkretnom predmetu pravno relevantne su odredbe sljedećih propisa:
Ustava Crne Gore:

“DIO PRVI
OSNOVNE ODREDBE
Suverenost

Član 2. stav 2.

Građanin vlast ostvaruje neposredno i preko slobodno izabranih predstavnika.

Zakonodavstvo
Član 16. tač. 1. i 2.

Zakonom se, u skladu sa Ustavom, uređuju:

- 1) način ostvarivanja ljudskih prava i sloboda, kada je to neophodno za njihovo ostvarivanje;
- 2) način ostvarivanja posebnih manjinskih prava.

3. POLITIČKA PRAVA I SLOBODE

Biračko pravo

Član 45.

(1) Pravo da bira i da bude biran ima državljanin Crne Gore koji je navršio 18 godina života i ima najmanje dvije godine prebivališta u Crnoj Gori.

(2) Biračko pravo se ostvaruje na izborima.

(3) Biračko pravo je opšte i jednako.

(4) Izbori su slobodni i neposredni, a glasanje je tajno.

Sloboda misli, savjesti i vjeroispovijesti

Član 46. st. 1. i 2.

Svako se jemči pravo na slobodu misli, savjesti i vjeroispovijesti, kao i pravo da promijeni vjeru ili uvjerenje i slobodu da, sam ili u zajednici sa drugima, javno ili privatno, ispoljava vjeru ili uvjerenje molitvom, propovijedima, običajima ili obredom.

Niko nije obavezan da se izjašnjava o svojim vjerskim i drugim uvjerenjima.

5. POSEBNA MANJINSKA PRAVA

Zaštita identiteta

Član 79. tač. 1. i 9.

Pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica jemče se prava i slobode koja mogu koristiti pojedinačno i u zajednici sa drugima:

1) na izražavanje, čuvanje, razvijanje i javno ispoljavanje nacionalne, etničke, kulturne i vjerske posebnosti;

9) na autentičnu zastupljenost u Skupštini Crne Gore i skupštinama jedinica lokalne samouprave u kojima čine značajan dio stanovništva, shodno principu afirmativne akcije.

DIO ŠESTI
USTAVNI SUD CRNE GORE

Nadležnost

Član 149. stav 1. tačka 7.

Ustavni sud odlučuje o izbornim sporovima i sporovima u vezi sa referendumom koji nijesu u nadležnosti drugih sudova."

Protokola broj 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda ("Službeni list SCG - Međunarodni ugovori", br. 9/03. i 5/05.):

"Član 3.

Pravo na slobodne izbore

Visoke strane ugovornice se obavezuju da u primjerenim vremenskim razmacima održavaju slobodne izbore s tajnim glasanjem, pod uslovima koji obezbjeđuju slobodno izražavanje mišljenja naroda pri izboru zakonodavnih tijela."

Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", broj 11/15.):

„III POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM
I PRAVNO DEJSTVO NJEGOVIH ODLUKA

1. Zajedničke odredbe

Član 48. tačka 10.

Ustavni sud odlukom:

10) odbija ustavnu žalbu, odnosno žalbu, kao neosnovanu.

7. Postupak odlučivanja o izbornim sporovima i sporovima u vezi sa referendumom

Član 97. st. 1. i 2.

(1) Postupak odlučivanja o povredi prava u toku izbora poslanika i odbornika pokreće se podnošenjem žalbe na rješenje nadležne izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor protiv odluke, radnje ili propusta biračkog odbora, odnosno opštinske izborne komisije.

(2) Žalba iz stava 1. ovog člana podnosi se u roku od 48 časova od časa dostavljanja rješenja.

Član 98.

(1) Žalbu može podnijeti birač koji smatra da mu je biračko pravo povrijeđeno, kandidat za poslanika i odbornika i podnosilac izborne liste.

(2) Žalba sadrži razloge i dokaze o povredi biračkog prava u toku izbora.

Član 100.

Ustavni sud dostavlja primjerak žalbe nadležnoj izbornoj komisiji sa zahtjevom da u određenom roku, koji ne može biti duži od 24 časa od časa prijema zahtjeva, dostavi odgovor i potrebne izborne akte, odnosno dokumentaciju.

Član 101.

Ustavni sud odlučuje o žalbi iz člana 97. ovog zakona, u roku od 48 časova od časa prijema odgovora iz člana 100. ovog zakona.

Član 102.

Ako je nepravilnost koja je utvrđena u izbornom postupku imala bitan uticaj na izborni rezultat, Ustavni sud odlukom poništava cio izborni postupak ili djelove tog postupka, koji se moraju tačno navesti, odnosno pojedine radnje u postupku koje se moraju tačno označiti."

Zakona o izboru odbornika i poslanika („Službeni list Republike Crne Gore“, br. 4/98., 17/98., 14/00., 9/01., 41/02., 46/02. i 48/06. i „Službeni list Crne Gore“, br. 46/11. i 14/14.):

I-OSNOVNE ODREDBE

Član 7.

Organi za sprovođenje izbora su birački odbori i izborne komisije.

Član 8.

Zaštitu biračkog prava obezbjeđuju izborne komisije, Ustavni sud Crne Gore i nadležni sudovi.

V - ORGANI ZA SPROVOĐENJE IZBORA

Član 32. tač. 1., 2. i 9.

Državna izborna komisija:

1) stara se o zakonitom sprovođenju izbora i jedinstvenoj primjeni odredaba ovog zakona;

- 2) prati primjenu i daje mišljenja u vezi sa primjenom ovog zakona;
- 9) donosi rješenje o proglašenju izbornih lista za poslanike.

VI-PREDLAGANJE I UTVRĐIVANJE IZBORNIH LISTA

1. Kandidatura

Član 38.

(1) Političke partije registrovane, posebno ili kao koalicija, kao i grupe birača predlažu kandidate za svoju izbornu listu, na osnovu određenog broja potpisa birača.

(2) Podnosioci izbornih lista iz stava 1. ovog člana predlažu izborne liste pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.

Član 39. st. 3. i 4.

(3) Na jednoj izornoj listi može biti najmanje 2/3, a najviše onoliko kandidata koliko se bira.

(4) Izuzetno od stava 3. ovog člana, na izornoj listi za izbor poslanika koju podnose grupe građana ili političke partije koje predstavljaju manjinski narod ili manjinsku nacionalnu zajednicu može biti najmanje 1/3, a najviše onoliko kandidata koliko se bira.

2. Naziv, utvrđivanje i proglašenje izborne liste

Član 43. st. 1., 2. i 3.

(1) Izborna lista za izbor odbornika, odnosno poslanika može biti utvrđena ako je svojim potpisima podrži najmanje 0,8% birača od broja birača u izornoj jedinici, računajući prema podacima o broju birača sa izbora koji su prethodili odluci za raspisivanje izbora, bez obzira da li se radi o izborima za predsjednika Crne Gore ili o izborima za skupštinu.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, za političke partije ili grupe birača koje predstavljaju manjinski narod ili manjinsku nacionalnu zajednicu, izborna lista za izbor odbornika može biti utvrđena ako je svojim potpisom podrži najmanje 150 birača, odnosno za izbor poslanika može biti utvrđena ako je svojim potpisom podrži najmanje 1.000 birača, a koriste pravo iz člana 94. stav 2. ovog zakona. U opštinama u kojima je na prethodnim izborima odbornički mandat vrijedio jednako ili manje od 150 glasova, izborna lista za izbor odbornika može biti utvrđena ako je svojim potpisom podrži onaj broj birača koji je za jedan manji u odnosu na broj glasova koliko je na prethodnim izborima za odnosnu skupštinu opštine vrijedio jedan odbornički mandat.

(3) Izborna lista za izbor poslanika koja predstavlja manjinski narod ili manjinsku nacionalnu zajednicu sa učešćem u ukupnom stanovništvu Crne Gore do 2% prema rezultatima posljednjeg popisa može biti utvrđena ako je svojim potpisom podrži najmanje 300 birača.

Član 46.

(1) Izborna lista za izbor odbornika dostavlja se opštinskoj izornoj komisiji, a za izbor poslanika Državnoj izornoj komisiji najranije 20 dana od dana raspisivanja izbora, a najkasnije 25 dana prije dana određenog za održavanje izbora.

(2) Uz izbornu listu, izornoj komisiji se dostavlja i sljedeća dokumentacija:

- 1) pismena izjava kandidata da prihvata kandidaturu;
- 2) potvrda o biračkom pravu za svakog kandidata sa izborne liste;
- 3) potvrda o prebivalištu svakog kandidata;
- 4) spisak sa potpisima birača koji podržavaju izbornu listu;
- 5) pisana saglasnost o prihvatanju nosioca liste, ako je to uključeno u naziv liste;
- 6) odluka nadležnog organa političke stranke kojom je verifikovao izbornu listu;
- 7) izborna prijava;
- 8) osnivački i programski akt.

(3) Izuzetno od dokumentacije propisane stavom 2. ovog člana, grupe birača uz izbornu listu dostavljaju i izjavu ovjerenu pred nadležnim organom o odluci da učestvuju na izborima sa programskim ciljevima izborne liste, ovlašćenom licu za zastupanje pred nadležnim organima, kao i druga međusobna prava i obaveze.

(4) Izborna lista sa dokumentacijom dostavlja se neposredno nadležnoj komisiji.

(5) Obrazac izborne prijave iz stava 2. tačka 7. ovog člana utvrdiće Državna izborna komisija.

Član 47.

(1) Nadležna izborna komisija, odmah po prijemu izborne liste, utvrđuje da li je lista podnešena u određenom roku i da li je sastavljena u skladu sa ovim zakonom.

(2) Ako nadležna izborna komisija utvrdi da izborna lista nije podnešena blagovremeno, donijeće rješenje o odbacivanju izborne liste.

(3) Ako nadležna izborna komisija utvrdi da izborna lista sadrži određene nedostatke donijeće, u roku od 48 časova od prijema izborne liste, zaključak kojim se podnosiocu liste nalaže da, najkasnije u roku od 48 časova od dostavljanja zaključka, otkloni te nedostatke.

(4) Tim zaključkom se podnosiocu ukazuje na radnje koje treba da obavi radi otklanjanja nedostataka.

(5) Ako nadležna izborna komisija utvrdi da nedostaci izborne liste nijesu otklonjeni ili nijesu otklonjeni u predviđenom roku donijeće, u narednih 24 časa, rješenje kojim se odbija proglašenje te izborne liste.

Član 47.a

Državna izborna komisija na osnovu izborne prijave, naziva izborne liste ili osnivačkog akta podnosioca izborne liste utvrđuje ispunjenost uslova za korišćenje prava iz člana 94. stav 2. ovog zakona.

Član 48.

(1) Ako nadležna izborna komisija utvrdi da podnešene izborne liste nemaju nedostataka ili da su utvrđeni nedostaci otklonjeni rješenjem utvrđuje i proglašava izbornu listu.

(2) Rješenje iz stava 1. ovog člana koje donosi Državna izborna komisija sadrži i konstataciju o ispunjenosti uslova za korišćenje prava iz člana 94. stav 2. ovog zakona.

(3) Rješenje iz stava 1. ovog člana se, bez odlaganja, dostavlja podnosiocu izborne liste.

VIII - UTVRĐIVANJE I OBJAVLJIVANJE REZULTATA IZBORA

2. Raspodijela mandata

Član 94. st. 1. i 2.

U raspodjeli mandata učestvuju izborne liste koje su dobile najmanje 3% od ukupnog broja važećih glasova u izornoj jedinici.

Izuzetno od stava 1 ovog člana:

1) izborne liste za izbor poslanika pripadnika određenog manjinskog naroda ili manjinske nacionalne zajednice, naznačenog u izornoj prijavi ili nazivu izborne liste, u slučaju da ni jedna od njih ne ispuni uslov iz stava 1 ovog člana, a pojedinačno dobiju najmanje 0,7% važećih glasova, stiču pravo na učešće u raspodjeli mandata kao jedna - zbirna izborna lista sa ukupno dobijenim brojem važećih glasova, s tim što će se za obračun mandata priznavati zbrajanje koje obezbjeđuje osvajanje do tri mandata;

2) u slučaju da ni jedna od izbornih lista za izbor poslanika pripadnika hrvatskog naroda u Crnoj Gori ne ispuni uslove iz stava 1 ovog člana i tačke 1 ovog stava, najuspješnija od njih, sa najmanje 0,35% važećih glasova stiče pravo na jedan poslanički mandat;

3) izborne liste za izbor odbornika pripadnika određenog manjinskog naroda ili manjinske nacionalne zajednice, naznačenog u izornoj prijavi ili nazivu izborne liste, u slučaju da ni jedna od njih ne ispuni uslov iz stava 1 ovog člana, stiču pravo na učešće u raspodjeli mandata pojedinačno, sa dobijenim brojem važećih glasova.

X - ZAŠTITA BIRAČKOG PRAVA

Član 107.

(1) Svaki birač, kandidat i podnosilac izborne liste ima pravo da podnese prigovor nadležnoj izornoj komisiji zbog povrede biračkog prava u toku izbora.

(2) Prigovor iz stava 1. ovog člana podnosi se u roku od 72 časa od časa kada je donešena odluka, odnosno izvršena radnja.

(3) Prigovor iz stava 1. ovog člana podnosi se neposredno nadležnoj izornoj komisiji.

Član 109.

(1) Nadležna izborna komisija donosi rješenje u roku od 24 časa od časa prijema prigovora i dostavlja ga podnosiocu prigovora.

(2) Ako nadležna izborna komisija usvoji prigovor, poništiće tu odluku ili radnju.

(3) Ako nadležna izborna komisija po prigovoru ne donese rješenje u rokovima predviđenim ovim zakonom, smatraće se da je prigovor usvojen.

Član 110.

(1) Protiv rješenja opštinske izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor može se izjaviti prigovor Državnoj izornoj komisiji.

(2) Protiv rješenja Državne izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor može se izjaviti žalba Ustavnom sudu Crne Gore."

Zakona o manjinskim pravima i slobodama („Službeni list Republike Crne Gore“, br. 31/06., 38/07., 2/11. i 31/17.):

„I. OSNOVNE ODREDBE

Član 2.

Manjinski narodi i druge manjinske nacionalne zajednice, u smislu ovog zakona, su svaka grupa državljana Crne Gore, brojčano manja od ostalog preovlađujućeg stanovništva, koja ima zajedničke etničke, vjerske ili jezičke karakteristike, različite od ostalog stanovništva, istorijski je vezana za Crnu Goru i motivisana je željom za iskazivanjem i očuvanjem nacionalnog, etničkog, kulturnog, jezičkog i vjerskog identiteta.

Član 5.

Manjinskim narodima i drugim manjinskim nacionalnim zajednicama i njihovim pripadnicima, pored prava predviđenih opšte prihvaćenim međunarodnim pravilima i ratifikovanim međunarodnim ugovorima, ovim zakonom obezbjeđuje se puno uživanje prava koja ne mogu biti manja od dostignutih, pod jednakim uslovima u cilju obezbjeđivanja njihove stvarne jednakosti sa ostalim državljanima.

II. PRAVA I SLOBODE MANJINSKIH NARODA I DRUGIH MANJINSKIH NACIONALNIH ZAJEDNICA I NJIHOVIH PRIPADNIKA

Član 8. stav 1.

Manjinski narodi i druge manjinske nacionalne zajednice i njihovi pripadnici imaju pravo izražavanja, čuvanja, razvijanja, prenošenja i javnog ispoljavanja nacionalnog, etničkog, kulturnog, vjerskog i jezičkog identiteta, kao dijela njihove tradicije.

Član 22.a

Autentična zastupljenost manjinskog naroda čiji je jezik u službenoj upotrebi u Crnoj Gori i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u Skupštini Crne Gore i skupštinama jedinica lokalne samouprave u kojima oni čine značajan dio stanovništva obezbjeđuje se shodno principu afirmativne akcije, u skladu sa izbornim zakonodavstvom."

6. Iz citiranih odredaba Ustava proizilazi da se zakonom, u skladu s Ustavom, uređuje način ostvarivanja sloboda i prava građana, pa i biračkog prava, koje se ostvaruje na izborima i, s tim u vezi, zaštita tog prava. Zakonom o izboru odbornika i poslanika, koji je *lex specialis* u oblasti ostvarivanja biračkog prava, pored ostalog, propisan je način ostvarivanja zaštite biračkog prava u postupku izbora odbornika i poslanika, koji, zbog načela koncentracije pojedinih izbornih radnji, podliježe strogim formalnim pravilima izbornog postupka. Izborni spor se, u tom smislu, odnosi na odlučivanje nadležnih organa o svim povredama pravila izbornog postupka, od trenutka raspisivanja izbora do postupka potvrđivanja mandata. Zaštitu biračkog prava, u svim fazama izbornog procesa (od dana raspisivanja izbora do utvrđivanja konačnih rezultata), sa aspekta institucionalnih garancija, saglasno odredbi člana 8. Zakona, obezbjeđuju izborne komisije, Ustavni sud Crne Gore i nadležni sudovi.

6.1. U tom smislu, odredbom člana 97. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu propisano je da se postupak o povredi prava u toku izbora poslanika i odbornika pokreće podnošenjem žalbe na rješenje nadležne izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor protiv odluke, radnje ili propusta biračkog odbora, odnosno opštinske izborne komisije, a odredbom člana 110. stav 2. Zakona o izboru odbornika i poslanika da se žalba Ustavnom sudu Crne Gore može izjaviti protiv rješenja Državne izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor. Iz citiranih odredaba člana 97. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu i člana 110. stav 2. Zakona o izboru odbornika i poslanika, po ocjeni Ustavnog suda, proizilazi da se žalba zbog povrede prava u toku izbora odbornika i poslanika pokreće podnošenjem žalbe na rješenje nadležne izborne komisije, kojim je odbačen ili odbijen prigovor, odnosno, da predmet žalbe izjavljene Ustavnom sudu, zbog eventualnih povreda prava u toku izbora, može biti samo rješenje Državne izborne komisije kojim je prigovor odbačen ili odbijen.

6.2. Neposrednim uvidom u dokumentaciju koju je Ustavnom sudu dostavila Državna izborna komisija Ustavni sud je utvrdio sljedeće činjenice:

- da je Ministarstvo javne uprave Rješenjem, br. UPI01-055/20-1926/2, od 7. avgusta 2020. godine, izvršilo upis promjene podataka o izmjenama i dopunama Statuta i dopuni programa političke partije „Socijalisti Crne Gore“;
- da je Državna izborna komisija, aktom, broj 318/2, od 29. jula 2020. godine, na zahtjev D.S. dala Mišljenje o načinu učešća izborne liste manjinskog naroda ili manjinske nacionalne zajednice u skladu sa Zakonom o izboru odbornika i poslanika;
- da je politička partija „Socijalisti Crne Gore“, dana 4. avgusta 2020. godine, u 20 časova i 50 minuta, Državnoj izbornoj komisiji podnijela Izbornu listu za izbor poslanika u Skupštinu Crne Gore, pod nazivom: „Snežana Jonica - Socijalisti Crne Gore - Da živimo kao Jugosloveni“;
- da je Državna izborna komisija na sjednici održanoj 6. avgusta 2020. godine donijela Zaključak, broj 379/4, kojom je utvrdila da podnijeta Izborna lista sadrži nedostatke u odnosu na Zakonom propisane uslove za utvrđivanje i proglašenje izborne liste i, u tom smislu, zatražila od podnosioca izborne liste da tom organu dostavi statut i program podnosioca liste u originalu;
- da je podnosilac izborne liste, dana 7. avgusta 2020. godine, u skladu sa Zaključkom, u ostavljenom roku, dostavio Statut i Program i
- da je Statutom i Programom političke partije “Socijalisti Crne Gore”, kao podnosioca Izborne liste, pored ostalog, propisano da se ta politička partija zalaže za: “*za poštovanje prava i sloboda i očuvanje kulturne baštine Jugoslovena u Crnoj Gori*”.

6.3. Polazeći od navedenih ustavnih i zakonskih odredaba i činjeničnog stanja u ovom predmetu, Ustavni sud je utvrdio da donošenjem osporenog rješenja kojim je odbijena Izborna lista „Snežana Jonica - Socijalisti Crne Gore - Da živimo kao Jugosloveni“, nije povrijeđeno biračko pravo podnosioca žalbe, iz odredaba člana 45. Ustava.

6.3.1. Biračko pravo (pravo da bira i da bude biran) jedno je od osnovnih ljudskih prava koje Ustav konstituiše, kao pravo državljanina Crne Gore koji je navršio 18 godina života i ima najmanje dvije godine prebivališta u Crnoj Gori. Ustavom su utvrđeni principi biračkog prava koji državljanima Crne Gore obezbjeđuju jednakost, opštost, tajnost i neposrednost glasanja pri izboru organa vlasti. Iz navedenih odredaba Ustava proizilazi da je biračko pravo konstituisano kao subjektivno i demokratsko pravo građanina koji ima crnogorsko državljanstvo da bira (aktivno biračko pravo) i da bude biran (pasivno biračko pravo), koje se ostvaruje na izborima, kao opšte i jednako biračko pravo.

6.3.1.1. Zakonom o izboru odbornika i poslanika, koji je sistemski u ovoj oblasti, pored ostalog, uređen je način i postupak izbora odbornika u skupštinu opštine, gradske opštine, Glavnog grada i Prijestonice i poslanika u Skupštinu Crne Gore;

organizacija, sastav i nadležnost organa za sprovođenje izbora; utvrđivanje rezultata glasanja i raspodjela mandata; način ostvarivanja i zaštita biračkog prava i druga pitanja od značaja za organizaciju i sprovođenje izbora, kao i davanje podrške kandidatima. Pravo predlaganja kandidata za izbornu listu za izbor odbornika i poslanika, prema Zakonu, imaju političke partije registrovane, posebno ili kao koalicija, kao i grupe birača, na osnovu određenog broja potpisa birača, pod uslovima utvrđenim zakonom (član 38.). Odredbama člana 43. st. 1., 2. i 3. Zakona utvrđeni su uslovi pod kojima izborna lista za izbor odbornika, odnosno poslanika (...), za političke partije ili grupe birača koje predstavljaju manjinski narod ili manjinsku nacionalnu zajednicu (...) i za izbor poslanika koja predstavlja manjinski narod ili manjinsku nacionalnu zajednicu sa učešćem u ukupnom stanovništvu Crne Gore do 2% prema rezultatima posljednjeg popisa (...) može biti potvrđena.

6.3.1.2. Iz odredaba člana 43. Zakona proizilazi da je zakonodavac propisao izuzetak od opšteg pravila da: *“izborna lista za izbor odbornika, odnosno poslanika može biti utvrđena ako je svojim potpisima podrži najmanje 0,8% birača od broja birača u izornoj jedinici, računajući prema podacima o broju birača sa izbora koji su prethodili odluci za raspisivanje izbora, bez obzira da li se radi o izborima za predsjednika Crne Gore ili o izborima za skupštinu”* (stav 1.), prema kojem izborna lista za izbor poslanika koji predstavlja manjinski narod ili manjinsku nacionalnu zajednicu *“sa učešćem u ukupnom stanovništvu Crne Gore do 2% prema rezultatima posljednjeg popisa”* može biti utvrđena *“ako je svojim potpisom podrži najmanje 300 birača”* (stav 3.).

6.3.1.3. Pored toga, iz sadržine odredaba člana 47. Zakona proizilazi da nadležna izborna komisija, odmah po prijemu izborne liste, utvrđuje da li je lista podnešena u određenom roku i da li je sastavljena u skladu sa ovim zakonom (stav 1.) i da, ako utvrdi da izborna lista sadrži određene nedostatke, donijeće, u roku od 48 časova od prijema izborne liste, zaključak kojim se podnosiocu liste nalaže da, najkasnije u roku od 48 časova od dostavljanja zaključka, otkloni te nedostatke (stav 3.), kao i da se tim zaključkom podnosiocu ukazuje na radnje koje treba da obavi radi otklanjanja nedostataka (stav 4.). Ako nadležna izborna komisija utvrdi da nedostaci izborne liste nijesu otklonjeni ili nijesu otklonjeni u predviđenom roku donijeće, u narednih 24 časa, rješenje kojim se odbija proglašenje te izborne liste (član 47. stav 5.).

6.3.1.4. Iz sadržine dostavljene dokumentacije, izloženog pravnog i činjeničnog stanja u ovom predmetu, Ustavni sud je utvrdio, da Državna izborna komisija nije povrijedila biračko pravo podnosioca žalbe, garantovano odredbama člana 45. Ustava. Naime, Državna izborna komisija je, po ocjeni Ustavnog suda, pravilno utvrdila da podnosilac izborne žalbe nije otklonio nepravilnosti na koje je mu je ukazano Zaključkom Državne izborne komisije broj 379/04, odnosno da nije dostavio dokaze da ta izborna lista ima osnov za korišćenje prava manjinskog naroda ili manjinske nacionalne zajednice koja je brojčano manja od ostalog preovlađujućeg stanovništva, koji imaju zajedničke etničke, vjerske i jezičke karakteristike različite u odnosu na preovlađujuće stanovništvo (...), da bi, u smislu odredaba člana 2. Zakona o manjinskim pravima i slobodama i člana 94. stav 2. Zakona o izboru odbornika i poslanika, koristio prava pripadnika manjinskog naroda ili manjinske nacionalne zajednice i afirmativne akcije. Pri tome, Državna izborna komisija je, po ocjeni Ustavnog suda, za svoje tvrdnje i stavove navela valjane razloge utemeljene na izornoj dokumentaciji, pa stoga, osporenim rješenjem, nije prekoračila svoja ovlašćenja.

6.3.1.5. Polazeći od toga i činjenice da podnosilac žalbe nije pružio relevantne dokaze za korišćenje prava određenog manjinskog naroda ili manjinske nacionalne zajednice, Ustavni sud je ocjenio da Državna izborna komisija nije povrijedila biračko pravo podnosioca žalbe kada je odbila proglašenje izborne liste naziva „SNEŽANA JONICA – SOCIJALISTI CRNE GORE – DA ŽIVIMO KAO JUGOSLOVENI!“ za izbor poslanika u Skupštinu Crne Gore koji su raspisani za 30. avgust 2020. godine, koju je podnijela politička partija Socijalisti Crne Gore. Ustavni sud, stoga, ocjenjuje da je osporeno rješenje Državne izborne komisije pravno utemeljeno, a žalba neosnovana.

7. Na osnovu iznijetih razloga, odlučeno je kao u izreci.

II1. Odluka o objavljivanju ove Odluke zasnovana je na odredbama člana 151. stav 2. Ustava i člana 51. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore.

U-VII br. 1/20

Podgorica, 14. avgust 2020. godine

Predsjedavajući sudija,
Desanka Lopičić, s.r.

Na osnovu odredbe člana 40. stav 3. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, broj 11/15.) dajem sledeće

IZDOJENO MIŠLJENJE

u predmetu UVII br. 1/20

Ustavni sud Crne Gore, na sjednici od 14. avgusta 2020. godine, većinom glasova, donio odluku u predmetu UVII br. 1/20 kojom je odbio žalbu političke partije „Socijalisti Crne Gore“, podnosioca Izborne liste „Snežana Jonica - Socijalisti Crne Gore - Da živimo kao Jugosloveni“ za poslanike u Skupštinu Crne Gore, podnijetu protiv Rješenja Državne izborne komisije U-VII br. 379/8, od 8. avgusta 2020. godine.

Razloge za odbijanje žalbe Ustavni sud je dao u obrazloženju odluke. Prema tim razlozima Državna izborna komisija nije povrijedila biračko pravo podnosioca žalbe, garantovano odredbama člana 45. Ustava, kada je odbila proglašenje izborne liste naziva „Snežana Jonica - Socijalisti Crne Gore - Da živimo kao Jugosloveni“, odnosno da je pravilno utvrdila da podnosilac izborne žalbe nije otklonio nepravilnosti na koje mu je ukazano Zaključkom Državne izborne komisije broj 379/04, tj. da nije dostavio dokaze da ta izborna lista ima osnov da koristi prava manjinskog naroda ili manjinske nacionalne zajednice koji imaju etničke, vjerske i jezičke karakteristike u odnosu na ostalo preovlađujuće stanovništvo, da bi koristio prava pripadnika manjinskog naroda ili manjinske nacionalne zajednice i afirmativne akcije, u smislu odredaba člana 2. Zakona o manjinskim pravima i slobodama i člana 94. stav 2. Zakona o izboru odbornika i poslanika. Pri tome, Državna izborna komisija je, po ocjeni Ustavnog suda, za svoje tvrdnje i stavove navela valjane razloge utemeljene na izbornoj dokumentaciji pa, stoga, osporenim rješenjem nije prekoračila svoja ovlašćenja.

Međutim, po mojem mišljenju, Ustavni sud takav stav nije zasnovao na odredbama zakona koji regulišu sporna pravna pitanja u tom predmetu.

U tom predmetu sam izrazio drugačije stanovište u odnosu na stanovište većine sudija, iz razloga koje sam izložio na sjednici Ustavnog suda. Kako sam glasao protiv usvojene odluke, iznosim razloge koji su me opredijelili da izdvojim mišljenje, saglasno odredbi člana 40. stav 3. Zakona o Ustavnom sudu.

U izbornoj žalbi podnosilac je ukazao na razloge koji, po mojem mišljenju, idu u prilog njegovoj tvrdnji da mu je odbijanjem proglašenja izborne liste koju je podnio Državnoj izbornoj komisiji povrijeđeno pasivno biračko pravo, iz odredbe člana 45. stav 1. Ustava.

Cijenim da su za odlučivanje u ovom predmetu pravno relevantne sledeće odredbe:

Ustava Crne Gore:

“DIO PRVI OSNOVNE ODREDBE

Zakonodavstvo
Član 16. tač. 1. i 2.

Zakonom se, u skladu sa Ustavom, uređuju:

- 1) način ostvarivanja ljudskih prava i sloboda, kada je to neophodno za njihovo ostvarivanje;
- 2) način ostvarivanja posebnih manjinskih prava.

3. POLITIČKA PRAVA I SLOBODE

Član 45.

(1) Pravo da bira i da bude biran ima državljanin Crne Gore koji je navršio 18 godina života i ima najmanje dvije godine prebivališta u Crnoj Gori.

(2) Biračko pravo se ostvaruje na izborima.

(3) Biračko pravo je opšte i jednako.

(4) Izbori su slobodni i neposredni, a glasanje je tajno.

Član 46. st. 1. i 2.

(1) Svakome se jemči pravo na slobodu misli, savjesti i vjeroispovijesti, kao i pravo da promijeni vjeru ili uvjerenje i slobodu da, sam ili u zajednici sa drugima, javno ili privatno, ispoljava vjeru ili uvjerenje molitvom, propovijedima, običajima ili obredom.

(2) Niko nije obavezan da se izjašnjava o svojim vjerskim i drugim uvjerenjima.

5. POSEBNA MANJINSKA PRAVA

Zaštita identiteta
Član 79. tač. 1. i 9.

Pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica jemče se prava i slobode koja mogu koristiti pojedinačno i u zajednici sa drugima:

1) na izražavanje, čuvanje, razvijanje i javno ispoljavanje nacionalne, etničke, kulturne i vjerske posebnosti;

9) na autentičnu zastupljenost u Skupštini Crne Gore i skupštinama jedinica lokalne samouprave u kojima čine značajan dio stanovništva, shodno principu afirmativne akcije.

DIO ŠESTI
USTAVNI SUD CRNE GORE

Nadležnost

Član 149. stav 1. tačka 7.

Ustavni sud odlučuje o izbornim sporovima i sporovima u vezi sa referendumom koji nijesu u nadležnosti drugih sudova.”
Protokola broj 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (“Službeni list SCG - Međunarodni ugovori”, br. 9/03. i 5/05.):

“Član 3.

Pravo na slobodne izbore

Visoke strane ugovornice se obavezuju da u primjerenim vremenskim razmacima održavaju slobodne izbore s tajnim glasanjem, pod uslovima koji obezbjeđuju slobodno izražavanje mišljenja naroda pri izboru zakonodavnih tijela.”

Zakona o izboru odbornika i poslanika („Službeni list Republike Crne Gore“, br. 4/98., 17/98., 14/00., 9/01., 41/02., 46/02. i 48/06. i „Službeni list Crne Gore“, br. 46/11. i 14/14.):

I-OSNOVNE ODREDBE

Član 7.

Organi za sprovođenje izbora su birački odbori i izborne komisije.

Član 8.

Zaštitu biračkog prava obezbjeđuju izborne komisije, Ustavni sud Crne Gore i nadležni sudovi.

V - ORGANI ZA SPROVOĐENJE IZBORA

Član 32. tač. 1., 2. i 9.

Državna izborna komisija:

- 1) stara se o zakonitom sprovođenju izbora i jedinstvenoj primjeni odredaba ovog zakona;
- 2) prati primjenu i daje mišljenja u vezi sa primjenom ovog zakona;
- 9) donosi rješenje o proglašenju izbornih lista za poslanike.

VI-PREDLAGANJE I UTVRĐIVANJE IZBORNIH LISTA

1. Kandidatura

Član 38.

- (1) Političke partije registrovane, posebno ili kao koalicija, kao i grupe birača predlažu kandidate za svoju izbornu listu, na osnovu određenog broja potpisa birača.
- (2) Podnosioci izbornih lista iz stava 1. ovog člana predlažu izborne liste pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.

Član 39. st. 3. i 4.

- (3) Na jednoj izbornoj listi može biti najmanje 2/3, a najviše onoliko kandidata koliko se bira.
- (4) Izuzetno od stava 3. ovog člana, na izbornoj listi za izbor poslanika koju podnose grupe građana ili političke partije koje predstavljaju manjinski narod ili manjinsku nacionalnu zajednicu može biti najmanje 1/3, a najviše onoliko kandidata koliko se bira.

2. Naziv, utvrđivanje i proglašenje izborne liste

Član 43. st. 1., 2. i 3.

- (1) Izborna lista za izbor odbornika, odnosno poslanika može biti utvrđena ako je svojim potpisima podrži najmanje 0,8% birača od broja birača u izbornoj jedinici, računajući prema podacima o broju birača sa izbora koji su prethodili odluci za raspisivanje izbora, bez obzira da li se radi o izborima za predsjednika Crne Gore ili o izborima za skupštinu.
- (2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, za političke partije ili grupe birača koje predstavljaju manjinski narod ili manjinsku nacionalnu zajednicu, izborna lista za izbor odbornika može biti utvrđena ako je svojim potpisom podrži najmanje 150 birača, odnosno za izbor poslanika može biti utvrđena ako je svojim potpisom podrži najmanje 1.000 birača, a koriste pravo iz člana 94. stav 2. ovog zakona. U opštinama u kojima je na prethodnim izborima odbornički mandat vrijedio jednako ili manje od 150 glasova, izborna lista za izbor odbornika može biti utvrđena ako je svojim potpisom podrži onaj broj birača koji je za jedan manji u odnosu na broj glasova koliko je na prethodnim izborima za odnosnu skupštinu opštine vrijedio jedan odbornički mandat.
- (3) Izborna lista za izbor poslanika koja predstavlja manjinski narod ili manjinsku nacionalnu zajednicu sa učešćem u ukupnom stanovništvu Crne Gore do 2% prema rezultatima posljednjeg popisa može biti utvrđena ako je svojim potpisom podrži najmanje 300 birača.

Član 46.

- (1) Izborna lista za izbor odbornika dostavlja se opštinskoj izbornoj komisiji, a za izbor poslanika Državnoj izbornoj komisiji najranije 20 dana od dana raspisivanja izbora, a najkasnije 25 dana prije dana određenog za održavanje izbora.
- (2) Uz izbornu listu, izbornoj komisiji se dostavlja i sljedeća dokumentacija:
 - 1) pismena izjava kandidata da prihvata kandidaturu;
 - 2) potvrda o biračkom pravu za svakog kandidata sa izborne liste;
 - 3) potvrda o prebivalištu svakog kandidata;
 - 4) spisak sa potpisima birača koji podržavaju izbornu listu;
 - 5) pisana saglasnost o prihvatanju nosioca liste, ako je to uključeno u naziv liste;
 - 6) odluka nadležnog organa političke stranke kojom je verificovao izbornu listu;
 - 7) izborna prijava;
 - 8) osnivački i programski akt.
- (3) Izuzetno od dokumentacije propisane stavom 2. ovog člana, grupe birača uz izbornu listu dostavljaju i izjavu ovjerenu pred nadležnim organom o odluci da učestvuju na izborima sa programskim ciljevima izborne liste, ovlašćenom licu za zastupanje pred nadležnim organima, kao i druga međusobna prava i obaveze.
- (4) Izborna lista sa dokumentacijom dostavlja se neposredno nadležnoj komisiji.
- (5) Obrazac izborne prijave iz stava 2. tačka 7. ovog člana utvrdiće Državna izborna komisija.

Član 47.

- (1) Nadležna izborna komisija, odmah po prijemu izborne liste, utvrđuje da li je lista podnešena u određenom roku i da li je sastavljena u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Ako nadležna izborna komisija utvrdi da izborna lista nije podnešena blagovremeno, donijeće rješenje o odbacivanju izborne liste.
- (3) Ako nadležna izborna komisija utvrdi da izborna lista sadrži određene nedostatke donijeće, u roku od 48 časova od prijema izborne liste, zaključak kojim se podnosiocu liste nalaže da, najkasnije u roku od 48 časova od dostavljanja zaključka, otkloni te nedostatke.
- (4) Tim zaključkom se podnosiocu ukazuje na radnje koje treba da obavi radi otklanjanja nedostataka.
- (5) Ako nadležna izborna komisija utvrdi da nedostaci izborne liste nijesu otklonjeni ili nijesu otklonjeni u predviđenom roku donijeće, u narednih 24 časa, rješenje kojim se odbija proglašenje te izborne liste.

Član 47.a

Državna izborna komisija na osnovu izborne prijave, naziva izborne liste ili osnivačkog akta podnosioca izborne liste utvrđuje ispunjenost uslova za korišćenje prava iz člana 94. stav 2. ovog zakona.

Član 48.

- (1) Ako nadležna izborna komisija utvrdi da podnešene izborne liste nemaju nedostataka ili da su utvrđeni nedostaci otklonjeni rješenjem utvrđuje i proglašava izbornu listu.
- (2) Rješenje iz stava 1. ovog člana koje donosi Državna izborna komisija sadrži i konstataciju o ispunjenosti uslova za korišćenje prava iz člana 94. stav 2. ovog zakona.
- (3) Rješenje iz stava 1. ovog člana se, bez odlaganja, dostavlja podnosiocu izborne liste.

VIII - UTVRĐIVANJE I OBJAVLJIVANJE REZULTATA IZBORA

Raspodjela mandata

Član 94. st. 1 i 2.

- (1) U raspodjeli mandata učestvuju izborne liste koje su dobile najmanje 3% od ukupnog broja važećih glasova u izbornoj jedinici.
- (2) Izuzetno od stava 1. ovog člana:
 - 1) izborne liste za izbor poslanika pripadnika određenog manjinskog naroda ili manjinske nacionalne zajednice, naznačenog u izbornoj prijavi ili nazivu izborne liste, u slučaju da ni jedna od njih ne ispuni uslov iz stava 1 ovog člana, a pojedinačno dobiju najmanje 0,7% važećih glasova, stiču pravo na učešće u raspodjeli mandata kao jedna - zbirna izborna lista sa ukupno dobijenim brojem važećih glasova, s tim što će se za obračun mandata priznavati zbrajanje koje obezbeđuje osvajanje do tri mandata;
 - 2) u slučaju da ni jedna od izbornih lista za izbor poslanika pripadnika hrvatskog naroda u Crnoj Gori ne ispuni uslove iz stava 1 ovog člana i tačke 1. ovog stava, najuspješnija od njih, sa najmanje 0,35% važećih glasova stiče pravo na jedan poslanički mandat;
 - 3) izborne liste za izbor odbornika pripadnika određenog manjinskog naroda ili manjinske nacionalne zajednice, naznačenog u izbornoj prijavi ili nazivu izborne liste, u slučaju da ni jedna od njih ne ispuni uslov iz stava 1. ovog člana, stiču pravo na učešće u raspodjeli mandata pojedinačno, sa dobijenim brojem važećih glasova.

X - ZAŠTITA BIRAČKOG PRAVA

Član 107.

- (1) Svaki birač, kandidat i podnosilac izborne liste ima pravo da podnese prigovor nadležnoj izbornoj komisiji zbog povrede biračkog prava u toku izbora.
- (2) Prigovor iz stava 1. ovog člana podnosi se u roku od 72 časa od časa kada je donešena odluka, odnosno izvršena radnja.
- (3) Prigovor iz stava 1. ovog člana podnosi se neposredno nadležnoj izbornoj komisiji.

Član 109.

- (1) Nadležna izborna komisija donosi rješenje u roku od 24 časa od časa prijema prigovora i dostavlja ga podnosiocu prigovora.
- (2) Ako nadležna izborna komisija usvoji prigovor, poništiće tu odluku ili radnju.
- (3) Ako nadležna izborna komisija po prigovoru ne donese rješenje u rokovima predviđenim ovim zakonom, smatraće se da je prigovor usvojen.

Član 110.

- (1) Protiv rješenja opštinske izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor može se izjaviti prigovor Državnoj izbornoj komisiji.
- (2) Protiv rješenja Državne izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor može se izjaviti žalba Ustavnom sudu Crne Gore.” Zakona o političkim partijama („Službeni list Republike Crne Gore“, broj 21/04. i „Službeni list Crne Gore“, broj 59/11.):

III REGISTRACIJA PARTIJE

Prijava za upis u registar

Član 14.

- (1) Registar političkih partija vodi ministarstvo nadležno za poslove uprave, koje svojim propisom uređuje sadržinu i način vođenja Registra.
- (2) Prijavu za upis u Registar podnosi lice ovlašćeno za zastupanje partije.
- (3) Prijava se može predati lično ili poslati putem pošte.
- (4) Uz prijavu za upis u Registar potrebno je priložiti:
 - 1) odluku o osnivanju partije;
 - 2) statut partije;
 - 3) program partije.
- (4) U slučaju da uz prijavu za upis nijesu priložena potrebna dokumenta, nadležni organ će, u roku od deset dana od dana prijema prijave, tražiti kompletiranje registarske dokumentacije. Ukoliko partija, u roku od 30 dana od dana prijema obavještenja nadležnog organa, ne kompletira registarsku dokumentaciju smatraće se da je partija povukla prijavu za upis u Registar.
- (5) Nadležni organ ovlašćenom licu za zastupanje partije izdaje potvrdu o prijemu prijave.
- (6) Registar je javna knjiga.

Upis promjene podataka u registar

Član 16. stav 2.

- (2) Nadležni organ će sprovesti postupak upisa novih podataka, u skladu sa ovim zakonom.

VI NADZOR NAD PRIMJENOM ZAKONA

Član 19.

Nadzor nad primjenom ovog zakona obavlja ministarstvo nadležno za poslove uprave.” Zakona o manjinskim pravima i slobodama („Službeni list Republike Crne Gore“, br. 31/06., 38/07., 2/11. i 31/17.):

„I. OSNOVNE ODREDBE

Član 2.

Manjinski narodi i druge manjinske nacionalne zajednice, u smislu ovog zakona, su svaka grupa državljana Crne Gore, brojčano manja od ostalog preovlađujućeg stanovništva, koja ima zajedničke etničke, vjerske ili jezičke karakteristike, različite od ostalog stanovništva, istorijski je vezana za Crnu Goru i motivisana je željom za iskazivanjem i očuvanjem nacionalnog, etničkog, kulturnog, jezičkog i vjerskog identiteta.

Član 5.

Manjinskim narodima i drugim manjinskim nacionalnim zajednicama i njihovim pripadnicima, pored prava predviđenih opšte prihvaćenim međunarodnim pravilima i ratifikovanim međunarodnim ugovorima, ovim zakonom obezbjeđuje se puno uživanje prava koja ne mogu biti manja od dostignutih, pod jednakim uslovima u cilju obezbjeđivanja njihove stvarne jednakosti sa ostalim državljanima.

II. PRAVA I SLOBODE MANJINSKIH NARODA I DRUGIH MANJINSKIH NACIONALNIH ZAJEDNICA I NJIHOVIH PRIPADNIKA

Član 8. stav 1.

Manjinski narodi i druge manjinske nacionalne zajednice i njihovi pripadnici imaju pravo izražavanja, čuvanja, razvijanja, prenošenja i javnog ispoljavanja nacionalnog, etničkog, kulturnog, vjerskog i jezičkog identiteta, kao dijela njihove tradicije.

Član 22.a

Autentična zastupljenost manjinskog naroda čiji je jezik u službenoj upotrebi u Crnoj Gori i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u Skupštini Crne Gore i skupštinama jedinica lokalne samouprave u kojima oni čine značajan dio stanovništva obezbjeđuje se shodno principu afirmativne akcije, u skladu sa izbornim zakonodavstvom.”

Zakona o popisu stanovništva, domaćinstava i stanova u 2011. godini (“Službeni list Crne Gore”, broj 41/10.):

“Podaci o licima

Član 5. stav 1.

O licima koja se obuhvataju ovim popisom prikupiće se sljedeći podaci: ime i prezime; pol; jedinstveni matični broj (JMB), odnosno dan, mjesec i godinu rođenja za sve one kojima nije dodijeljen; naselje-opština (ako je lice rođeno u Crnoj Gori), odnosno država rođenja (ako je lice rođeno van Crne Gore); prebivalište majke u vrijeme rođenja lica; državljanstvo; bračni status; broj živorođene djece; pismenost; škola koju lice pohađa; stečeno obrazovanje; kompjuterska pismenost; aktivnost u periodu od 25. do 31. marta 2011. godine; razlog ne obavljanja aktivnosti; zanimanje; djelatnost; profesionalni status zaposlenog lica; naselje-opština rada; nacionalna, odnosno etnička pripadnost; vjeroispovjest; maternji jezik (crnogorski, srpski, bosanski, albanski, hrvatski ili neki drugi jezik); strani jezici kojima se lice služi; invalidnost po vrstama i uzrocima invaliditeta.

Objavlivanje rezultata popisa

Član 26.

Prve rezultate popisa, po naseljima, jedinicama lokalne samouprave i za teritoriju Crne Gore, Zavod će objaviti u roku od 30 dana od dana završetka popisa.

Konačne rezultate Zavod će objaviti u periodu od 1. januara 2012. do 31. decembra 2013. godine.”

Mišljenja sam, naime, da nije bilo razloga da se odbije žalba u konkretnom slučaju. Ovo iz sljedećih razloga:

Evropska Konvencija, odredbom člana 3. Protokola broj 1., obavezuje visoke strane ugovornice da u primjerenim vremenskim razmacima održavaju slobodne izbore sa tajnim glasanjem, pod uslovima koji obezbjeđuju slobodno izražavanje mišljenja naroda pri izboru zakonodavnih tijela. To podrazumijeva obavezu država ugovornica da sprovede regularne i periodične izbore na kojima će građani slobodno izraziti političku volju. Primjenu člana 3. Protokola broj 1. uz Evropsku konvenciju Evropski sud je ograničio na legislativne organe, ali taj pojam tumači u duhu ustavne strukture konkretne države. Prema shvatanju Evropskog suda član 3. Protokola broj 1. “*jamči obilježja djelotvorne političke demokratije*” i kao takav podrazumijeva subjektivno pravo birati i biti biran¹.

U tom smislu, Evropski sud je u predmetu *Yumak i Sadak protiv Turske*², pored ostalog, istakao da svako odstupanje od načela opšteg biračkog prava nosi rizik od podrivanja demokratske valjanosti izabranog zakonodavnog organa, kao i zakona koje to tijelo usvaja:

„109. Što se tiče opšteg tumačenja člana 3. Protokola broj 1., Sud je u svojoj sudskoj praksi postavio sljedeća glavna načela (vidi, između ostalih izvora, *Mathieu-Mohin i Clerfayt*, citiran gore, str. 22. i 23., stavovi 46.-51.; *Ždanoka*, citiran gore, stav 115.; *Podkolzina protiv Latvija*, br. 46726/99, stav 33., ECHR 2002-II; i *Hirst protiv Ujedinjenog Kraljevstva (br. 2)* [GC], br. 74025/01, stav 61., ECHR 2005-IX):

(i) Član 3. Protokola broj 1. na prvi pogled se čini drugačijim od ostalih odredaba Konvencije i njenih protokola, koji jemče prava, jer je formulisan kao obaveza nametnuta visokim ugovornim stranama da održe izbore koji će omogućiti slobodno izražavanje mišljenja naroda, a ne kao neko posebno pravo ili sloboda. Međutim, uzimajući u obzir *travaux préparatoires* člana 3. Protokola i način na koji je odredba tumačena u kontekstu Konvencije u cjelini, Sud je utvrdio da član 3. Protokola broj 1. jemči individualna prava, uključujući i pravo birati i pravo biti biran na izborima (vidi *Mathieu-Mohin i Clerfayt*, citiran gore).

(iv) (...). Svako odstupanje od načela opšteg biračkog prava nosi rizik od podrivanja demokratske valjanosti tako izabranog zakonodavnog tijela, kao i zakona koje to tijelo usvaja (vidi *Hirst (br. 2)*, citiran gore, stav 62).“

Iz dokumentacije koju je Ustavnom sudu dostavila Državna izborna komisija nesporno proizilazi:

- da je Ministarstvo javne uprave Rješenjem, br. UPI01-055/20-1926/2, od 7. avgusta 2020. godine, izvršilo upis promjene podataka o izmjenama i dopunama Statuta i dopuni programa političke partije „Socijalisti Crne Gore“;

- da je Državna izborna komisija, aktom, broj 318/2, od 29. jula 2020. godine, na zahtjev D.S., dala Mišljenje o načinu učešća izborne liste manjinskog naroda ili manjinske nacionalne zajednice, u skladu sa Zakonom o izboru odbornika i poslanika;

¹ Presuda, *Tanase protiv Moldavije*, od 27. aprila 2010. godine, zahtjev broj 7/08.

² Presuda, od 8. jula 2008. godine, predstavka br. 10226/03

- da je politička partija „Socijalisti Crne Gore“, dana 4. avgusta 2020. godine, u 20 časova i 50 minuta, Državnoj izbornoj komisiji podnijela Izbornu listu za izbor poslanika u Skupštinu Crne Gore, pod nazivom: „Snežana Jonica - Socijalisti Crne Gore - Da živimo kao Jugosloveni“;
- da je Državna izborna komisija, na sjednici održanoj 6. avgusta 2020. godine, donijela Zaključak, broj 379/4, kojom je utvrdila da podnijeta Izborna lista sadrži nedostatke u odnosu na Zakonom propisane uslove za utvrđivanje i proglašenje izborne liste i, u tom smislu, zatražila od podnosioca izborne liste da tom organu dostavi statut i program podnosioca liste u originalu;
- da je podnosilac izborne liste, dana 7. avgusta 2020. godine, u skladu sa Zaključkom, u ostavljenom roku, dostavio Statut i Program i
- da je Statutom i Programom političke partije “Socijalisti Crne Gore”, kao podnosioca Izborne liste, pored ostalog, propisano da se ta politička partija zalaže za: “za poštovanje prava i sloboda i očuvanje kulturne baštine Jugoslovena u Crnoj Gori”.

Polazeći od navedenih ustavnih i zakonskih odredaba i činjeničnog stanja u ovom predmetu, mišljenja sam da je donošenjem osporenog rješenja kojim je odbijena Izborna lista „Snežana Jonica - Socijalisti Crne Gore - Da živimo kao Jugosloveni“, povrijeđeno biračko pravo podnosioca žalbe, iz odredbe člana 45. Ustava.

Biračko pravo (pravo da bira i da bude biran) jedno je od osnovnih ljudskih prava koje Ustav konstituise, kao pravo državljanina Crne Gore koji je navršio 18 godina života i ima najmanje dvije godine prebivališta u Crnoj Gori. Ustavom su utvrđeni principi biračkog prava koji državljanima Crne Gore obezbjeđuju jednakost, opštost, tajnost i neposrednost glasanja pri izboru organa vlasti. Iz navedenih odredaba Ustava proizilazi da je biračko pravo konstituisano kao subjektivno i demokratsko pravo građanina koji ima crnogorsko državljanstvo da bira (aktivno biračko pravo) i da bude biran (pasivno biračko pravo), koje se ostvaruje na izborima, kao opšte i jednako biračko pravo.

Zakonom o izboru odbornika i poslanika, koji je sistemski u oblasti izbornog prava, odnosno ostvarivanja biračkog prava, pored ostalog, uređen je način i postupak izbora odbornika u skupštinu opštine, gradske opštine, Glavnog grada i Prijestonice i poslanika u Skupštinu Crne Gore; organizacija, sastav i nadležnost organa za sprovođenje izbora; utvrđivanje rezultata glasanja i raspodjela mandata; način ostvarivanja i zaštita biračkog prava i druga pitanja od značaja za organizaciju i sprovođenje izbora, kao i davanje podrške kandidatima. Pravo predlaganja kandidata za izbornu listu za izbor odbornika i poslanika, prema Zakonu, imaju političke partije registrovane, posebno ili kao koalicija, kao i grupe birača, na osnovu određenog broja potpisa birača, pod uslovima utvrđenim zakonom (član 38.). Odredbama člana 43. st. 1., 2. i 3. Zakona utvrđeni su uslovi pod kojima izborna lista za izbor odbornika, odnosno poslanika (...), za političke partije ili grupe birača koje predstavljaju manjinski narod ili manjinsku nacionalnu zajednicu (...) i za izbor poslanika koja predstavlja manjinski narod ili manjinsku nacionalnu zajednicu sa učešćem u ukupnom stanovništvu Crne Gore do 2% prema rezultatima posljednjeg popisa (...) može biti potvrđena.

Iz odredaba člana 43. Zakona proizilazi da je zakonodavac propisao izuzetak od opšteg pravila da: “*izborna lista za izbor odbornika, odnosno poslanika može biti utvrđena ako je svojim potpisima podrži najmanje 0,8% birača od broja birača u izbornoj jedinici, računajući prema podacima o broju birača sa izbora koji su prethodili odluci za raspisivanje izbora, bez obzira da li se radi o izborima za predsjednika Crne Gore ili o izborima za skupštinu*” (stav 1.), prema kojem izborna lista za izbor poslanika koji predstavlja manjinski narod ili manjinsku nacionalnu zajednicu “*sa učešćem u ukupnom stanovništvu Crne Gore do 2% prema rezultatima posljednjeg popisa*” može biti utvrđena “*ako je svojim potpisom podrži najmanje 300 birača*” (stav 3.).

Pored toga, iz sadržine odredaba člana 47. Zakona proizilazi da nadležna izborna komisija, odmah po prijemu izborne liste, utvrđuje da li je lista podnešena u određenom roku i da li je sastavljena u skladu sa ovim zakonom (stav 1.) i da, ako utvrdi da izborna lista sadrži određene nedostatke, donijeće, u roku od 48 časova od prijema izborne liste, zaključak kojim se podnosiocu liste nalaže da, najkasnije u roku od 48 časova od dostavljanja zaključka, otkloni te nedostatke (stav 3.), kao i da se tim zaključkom podnosiocu ukazuje na radnje koje treba da obavi radi otklanjanja nedostataka (stav 4.). Ako nadležna izborna komisija utvrdi da nedostaci izborne liste nijesu otklonjeni ili nijesu otklonjeni u predviđenom roku donijeće, u narednih 24 časa, rješenje kojim se odbija proglašenje te izborne liste (član 47. stav 5.).

Takođe, iz sadržine dostavljene dokumentacije, izloženog pravnog i činjeničnog stanja u ovom predmetu, proizilazi da je podnosilac žalbe, u ostavljenom roku, otklonio nepravilnosti na koje je ukazano Zaključkom Državne izborne komisije broj 379/04 (“*da uz dokumentaciju nijesu dostavljeni statut i program političke partije u originalu*”), odnosno da je podnosilac žalbe toj komisiji dostavio traženu dokumentaciju (Statut i Program) i da Državna izborna komisija podnosiocu izborne liste tim zaključkom nije ukazala na postojanje drugih nepravilnosti u pogledu ispunjavanja zakonom propisanih uslova za proglašenje izborne liste, već je donijela Rješenje kojim je odbijeno proglašenje izborne liste.

U obrazloženju osporenog rješenja Državna izborna komisija je, međutim, navela i “nove” nedostake izborne liste „Snežana Jonica - Socijalisti Crne Gore - Da živimo kao Jugosloveni“, na koje nije ukazala u Zaključku (naziv liste, osnivački akt i potreban broj potpisa kandidata za poslanike da bi se izborna lista, eventualno, utvrdila i bez korišćenja prava manjinskog naroda ili zajednice), za koje, saglasno odredbi člana 47. stav 3. Zakona o izboru odbornika i poslanika, nije ostavila podnosiocu izborne liste mogućnost da ih otkloni u zakonskom roku³.

³Ustavni sud je još 1996. godine u predmetima: U.br. 62/96, 63/96, 64/96, 65/96, 66/96, 75/96, 67/96, 69/96, 70/96, 71/96, 72/96, 73/96, 74/96, 76/96, 77/96, 78/96, 79/96 i 80/96, donio odluku kojom se usvajaju žalbe podnosioca izbornih lista: “Stranke zaštite štednih uloga i socijalne i pravne sigurnosti građana Crne Gore”, “Komunistička partija Jugoslavije”, “Stranke prirodnog zakona Crne Gore” i “Srpske demokratske stranke Crne Gore” i izrazio stav o formalističkom pristupu nadležne državne izborne komisije u postupku utvrđivanja izbornih lista, koja tim podnosiocima izborne liste nije pružila mogućnost da otkloni nepravilnosti koje su se odnosile na podatke o biračima koji su dali potpis podrške izbornim listama: “*nadležna izborna komisija ne može odbiti proglašenje izborne liste, ako ona*

Štaviše, Državna izborna komisija je osporenim rješenjem samo konstatovala: "da se iz samog naziva izborne liste „Da živimo kao Jugoslaveni“ ne može izvesti zaključak kojim se apostrofira etnička pripadnost niti se iz toga naziva prepoznaje cilj zaštite i afirmacija prava određenog manjinskog naroda ili manjinske nacionalne zajednice", a da, po mom mišljenju, nije utvrdila, niti je, samo iz naziva izborne liste, mogla utvrditi uslove za proglašenje te izborne liste.

Saglasno odredbi člana 43. stav 3. Zakona o izboru odbornika i poslanika, rezultati posljednjeg popisa stanovništva u pogledu pripadnosti određenoj kategoriji manjinskog naroda ili manjinske nacionalne zajednice i njihovo učešće u ukupnom stanovništvu Crne Gore do 2%, predstavljaju kriterijume za utvrđivanje izborne liste tih manjinskih naroda ili manjinske nacionalne zajednice. U tom smislu, iz akta Državne izborne komisije broj 318/2., od 29. jula 2020. godine, proizilazi da je ta komisija, saglasno svom ovlaštenju iz odredbe člana 32. tačka 2., na zahtjev D.S., dala mišljenje o primjeni Zakona o izboru odbornika i poslanika radi ostvarivanja biračkog prava manjinskih naroda i nacionalnih zajednica i ukazala na odredbe tog zakona kojima se omogućava korišćenje njihovih prava, među kojima su, pored ostalog, kako se navodi u Mišljenju, i prava Jugoslovena, koji "prema zvaničnim statističkim podacima čine manje od 2%, tj. 0.19% stanovništva Crne Gore".

Pored toga, mišljenja sam da je Državna izborna komisija osporenim Rješenjem prekoračila svoja ovlaštenja i, u suštini, preuzela zakonske nadležnosti Upravnog suda Crne Gore.

Naime, iz odredba člana 14. stav 1. člana 16. stav 2. i člana 19. Zakona o političkim partijama, člana 23. i člana 27. Zakona o državnoj upravi i čl. 6. i 12. i člana 16. st. 1. i 2. Zakona o upravnom sporu, proizilazi da je ministarstvo nadležno za poslove uprave (Ministarstvo javne uprave)⁴ nadležno da vodi Registar političkih partija, rješava o upisu političkih partija i o upisu promjene podataka u taj registar i da vrši nadzor nad primjenom Zakona o političkim partijama, odnosno da je Upravni sud Crne Gore nadležan da vrši ocjenu zakonitosti akata koji su donijeti u postupku tog upisa. U tom smislu, citirajući osporenim Rješenjem odredbe Statuta i Programa političke partije "Socijalisti Crne Gore" u pogledu nadležnosti njenih organa za uređivanje pojedinih statutarnih pitanja, odnosno pitanja akata kojima se: "mogu mijenjati odredbe statuta koje se odnose na naziv, osnovne principe i programske ciljeve", uz konstataciju da se: "iz dostavljenog Programa i Statuta političke partije Socijalisti Crne Gore vidi da je njihova izmjena izvršena 3. avgusta 2020.godine i to upravo u dijelu ciljeva da će se posebno zalagati za poštovanje prava i sloboda i očuvanje kulturne baštine Jugoslovena u Crnoj Gori", Državna izborna komisija je, u suštini, vršila ocjenu zakonitosti akta na osnovu kojeg je Ministarstvo javne uprave, na osnovu svojih zakonskih ovlaštenja, izvršilo upis promjene podataka u Registar političkih partija i na taj način, suprotno nevedenim zakonskim odredbama, umiješala i u unutrašnju organizaciju i nadležnost organa političke partije.

Ustavni sud na ovakav stav obavezuje i praksa Evropskog suda, izražena u predmetu *Tebiet Mühafize Cemiyeti and Israfilov protiv Azerbejdžana*⁵, u kojem je taj sud zaključio da, iako država može da uvede određene minimalne zahtjeve u vezi sa ulogom i strukturom upravljačkih organa udruženja, vlasti ne bi trebalo da intervenišu u unutrašnje organizaciono funkcionisanje udruženja kako bi se osiguralo poštovanje svake pojedine formalnosti koja je propisana njegovim statutom i ocijenio da tužena država nije uspjela da pokaže da je miješanje u tom predmetu zadovoljilo hitnu društvenu potrebu:

"78. (...) Sud vidi malo opravdanja da Ministarstvo pravde u tolikoj mjeri ometa unutrašnji rad Udruženja, posebno u nedostatku bilo kakvih žalbi članova Udruženja u vezi sa ovim pitanjima. Na primjer, što se tiče pitanja reprezentacije lokalnih ogranaka, čini se da domaći zakon direktno ne reguliše ovo pitanje. Sud smatra da bi trebalo biti na samom udruženju da odredi način na koji su njegovi ogranci ili pojedini članovi predstavljani u svojim centralnim organima upravljanja. Isto tako, prvenstveno bi trebalo da zavisi od samog udruženja i njegovih članova, a ne od državnih organa, da se formalnosti ove vrste poštuju na način određen u Statutu udruženja. Sud smatra da, iako država može da uvede određene minimalne zahtjeve u vezi sa ulogom i strukturom upravljačkih organa udruženja (vidi stav 73. gore), vlasti ne bi trebalo da intervenišu u unutrašnje organizaciono funkcionisanje udruženja tako dalekosežnim mjerama kako bi se osiguralo poštovanje svake pojedine formalnosti koja je propisana njegovim Statutom.

80. Imajući u vidu navedeno, Sud smatra da, iako je nesporno da Udruženje oko sedam godina nije ispunjavalo obavezu propisanu Zakonom da redovno saziva opštu skupštinu članova, vlasti nijesu cijenile pokušaj da se navedeni problem riješi sazivanjem generalne skupštine 26. avgusta 2002. godine. Što se tiče ostalih navodnih nepravilnosti koje je počinilo Udruženje („nezakonitost“ generalne skupštine od 26. avgusta 2002., nedostaci u evidencijama o članstvu, između ostalog), ni nacionalne vlasti, niti Vlada u svojim zapažanjima pred Sudom, nijesu uspjele da dokažu ni jednim pouzdanim dokazom da su se te povrede zaista i dogodile, i ako jesu, da li predstavljaju važan razlog za miješanje.

81. Iz toga slijedi da, s obzirom na ovaj osnov (nepoštovanje domaćih zakonskih zahtjeva o unutrašnjem upravljanju od strane Udruženja), razlozi koje su nacionalne vlasti navele kako bi opravdale miješanje nijesu ni relevantni i dovoljni. U takvim okolnostima, Sud smatra da tužena država nije uspjela da pokaže da je miješanje zadovoljilo hitnu društvenu potrebu.

82. Štaviše, miješanje, ni u kom slučaju nije bilo u skladu sa zahtjevom „proporcionalnosti“. (...)”

Polazeći od svih prethodno navedenih razloga, kao i od činjenice da iz osnivačkog akta podnosioca žalbe proizilazi da se ta lista zalaže "za poštovanje prava i sloboda i očuvanje kulturne baštine Jugoslovena u Crnoj Gori", smatram da je Državna izborna komisija, na način suprotan zakonu, podnosiocu žalbe odbila izbornu listu.

sadrži nedostatke koji se odnose na podatke o biračima koji su dali potpis podrške izbornim listama, ne ostavivši, pri tom, strankama zakonom utvrđeni rok za otklanjanje istih, čime je povrijedila izborna prava podnosioca žalbi u postupku utvrđivanja izbornih lista".

⁴Odredbama člana 8. Uredbe o rganizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list br. 87/18., 38/19. i 18/20.), pored ostalog, propisano je da Ministarstvo javne uprave vrši poslove koji se odnose na: "pripremu predloga propisa koji se odnose na osnivanje i djelovanje nevladinih organizacija i političkih partija i vođenje propisanih evidencija u skladu sa zakonom".

⁵ Presuda, od 8. oktobra 2009. godine, broj predstave 37083/03.

Mišljenja sam, takođe, da su donošenjem osporenog Rješenja, podnosiocu žalbe, na posredan način, povrijeđena i ustavna prava zajemčena odredbama člana 46. st. 1. i 2. i člana 79. st. 1. i 2. Ustava.

Naime, Crna Gora je Ustavom ustanovljena kao država slobodnih i ravnopravnih građana, pripadnika naroda i nacionalnih manjina koji žive u Crnoj Gori: Crnogorci, Srbi, Bošnjaci Albanci, Muslimani, Hrvati i drugi privrženi demokratskoj i građanskoj Crnoj Gori. Ustavom se svakome jemči pravo na slobodu misli, savjesti i vjeroispovijesti, kao i pravo da promijeni vjeru ili uvjerenje i slobodu da, sam ili u zajednici sa drugima, javno ili privatno, ispoljava vjeru ili uvjerenje molitvom, propovijedima, običajima ili obredom i da niko nije obavezan da se izjašnjava o svojim vjerskim i drugim uvjerenjima, (član 46. st. 1 i 2.). Pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, u tom smislu, Ustav jemči i posebna prava i slobode koja mogu koristiti pojedinačno i u zajednici sa drugima, a pored ostalog, i pravo na izražavanje, čuvanje, razvijanje i javno ispoljavanje nacionalne, etničke, kulturne i vjerske posebnosti iz čega nedvosmisleno proizilazi pravo pripadnika manjinskog naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica da te posebnosti ne izrazi (član 79. tačka 1.).

Ustavna prava, iz odredaba člana 46. st. 1. i 2. i člana 79. tačka 1. Ustava, pripadaju ljudskim pravima i slobodama koje se neposredno primjenjuju i za njihovu primjenu nije potrebna zakonska razrada. Stoga, cijenim, da pozivanje Državne izborne komisije na odredbu člana 2. Zakona o manjinskim pravima i slobodama, kojom je propisano *“da su manjinski narodi i druge manjinske nacionalne zajednice, u smislu ovog zakona, svaka grupa državljana Crne Gore, brojčano manja od ostalog preovlađujućeg stanovništva, koja ima zajedničke etničke, vjerske ili jezičke karakteristike, različite od ostalog stanovništva, istorijski je vezana za Crnu Goru i motivisana je željom za iskazivanjem i očuvanjem nacionalnog, etničkog, kulturnog, jezičkog i vjerskog identiteta”* nije relevantno za utvrđivanje prava manjinskih naroda i manjinskih nacionalnih zajednica da u skladu s odredbama Zakona o izboru odbornika i poslanika podnesu izbornu listu i ostvare pasivno biračko pravo.

Sudija,
Budimir Šćepanović, s.r.

1141.

Komisija za tržište kapitala (u daljem tekstu: Komisija) na osnovu člana 24 stav 4 Zakona o preuzimanju akcionarskih društava ("Službeni list CG", br. 18/11. 52/16). postupajući po Zahtjevu Imobilia d.o.o. Budva, na 116. sjednici od 12.08.2020. godine donosi

R J E Š E N j E
O ODOBRENJU JAVNE PONUDE ZA PREUZIMANJE

Privrednom društvu "IMOBILIA" d.o.o. Budva, sa sjedištem u Budvi, Citadela, Stari grad, (u daljem tekstu: Sticalac) odobrava se javna ponuda za preuzimanje emitenta Akcionarsko društvo "JADRAN" Kotor, sa sjedištem u Perastu, Marka Martinovića b.b. (u daljem tekstu: Emitent), kojom se nudi otkup 356.778 akcija sa pravom glasa Emitenta po cijeni od 2,5565 eura po akciji, a koja važi 15 dana od dana objavljivanja prospekta za preuzimanje.

Broj: 07/1-1/3-20

Podgorica, 12.08.2020. godine

Komisija za tržište kapitala
Predsjednik Komisije,
dr **Zoran Đikanović**, s.r.

1142.

Na osnovu člana 10 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG”, br. 80/08, 14/17 i 28/18), Vlada Crne Gore je, 6. avgusta 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, na osnovu člana 46 Zakona o visokom obrazovanju („Službeni list CG”, br. 44/14, 52/14, 47/15, 40/16, 42/17, 71/17, 55/18, 3/19, 47/19, 72/19 i 74/20) i člana 25 stav 2, a u vezi sa članom 28 Statuta Univerziteta Crne Gore, donijela

R J E Š E N J E
O RAZRJEŠENJU PET ČLANOVA UPRAVNOG ODBORA
UNIVERZITETA CRNE GORE

1. Razrješavaju se dužnosti članovi Upravnog odbora Univerziteta Crne Gore, predstavnici osnivača, zbog isteka mandata i to:

- Vladan Joković, direktor Uprave carina,
- dr Milanko Damjanović, Mašinski fakultet.
- Nataša Pešić, generalna sekretarka Vlade Crne Gore,
- Goran Jovetić, državni sekretar u Ministarstvu javne uprave i
- Mubera Kurpejović, generalna direktorica Direktorata za visoko obrazovanje u Ministarstvu prosvjete.

2. Ovo rješenje objaviće se u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 07-3913/2

Podgorica, 6. avgusta 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1143.

Na osnovu člana 10 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG", br. 80/08, 14/17 i 28/18), Vlada Crne Gore je, 6. avgusta 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, na osnovu člana 46 Zakona o visokom obrazovanju („Službeni list CG", br. 44/14, 52/14, 47/15, 40/16, 42/17, 71/17, 55/18, 3/19, 47/19, 72/19 i 74/20) i člana 25 stav 2 Statuta Univerziteta Crne Gore, donijela

R J E Š E N j E
O IMENOVANJU PET ČLANOVA UPRAVNOG ODBORA
UNIVERZITETA CRNE GORE

1. Za članove Upravnog odbora Univerziteta Crne Gore, predstavnike osnivača, imenuju se:

- Vladan Joković, direktor Uprave carina.
- dr Milanko Damjanović, Mašinski fakultet,
- Nataša Pešić, generalna sekretarka Vlade Crne Gore,
- Tatjana Bulatović, sekretarka Ministarstva sporta i mladih i
- Mubera Kurpejović, generalna direktorica Direktorata za visoko obrazovanje u Ministarstvu prosvjete.

2. Ovo rješenje objaviće se u „Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-3913/3

Podgorica. 6. avgusta 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1144.

Na osnovu člana 10 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG”, br. 80/08, 14/17 i 128/18), Vlada Crne Gore je, 13. avgusta 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, shodno članu 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18 i 34/19), donijela

R J E Š E N j E
**O PRESTANKU VRŠENJA DUŽNOSTI V.D. POMOĆNIKA DIREKTORA UPRAVE
ZA NEKRETNINE**

Slavku Simoviću, v.d. pomoćnika direktora Uprave za nekretnine - rukovodiocu Sektora za katastar nepokretnosti, prestaje vršenje navedene dužnosti, zbog isteka vremena od šest mjeseci na koje je određen za v.d. pomoćnika direktora - rukovodioca ovog sektora.

Broj: 07-3906/3

Podgorica, 13. avgusta 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1145.

Na osnovu člana 10 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG”, br. 80/08,14/17 i 28/18), Vlada Crne Gore je, 13. avgusta 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, na osnovu člana 61 st. 1 i 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18 i 34/19), donijela

R J E Š E N j E

O ODREĐIVANJU V.D. POMOĆNIKA DIREKTORA UPRAVE ZA NEKRETNINE

Za v.d. pomoćnika direktora Uprave za nekretnine - rukovodioca Sektora za katastar nepokretnosti, određuje se Slavko Simović, diplomirani pravnik, do postavljenja pomoćnika direktora - rukovodioca ovog sektora u skladu sa zakonom, a najduže do šest mjeseci.

Broj: 07-3907/3

Podgorica, 13. avgusta 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1146.

Na osnovu člana 10 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG”, br. 80/08, 14/17 i 28/18), Vlada Crne Gore je, 13. avgusta 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, na osnovu člana 34 stav 2 Zakona o državnoj upravi („Službeni list CG”, broj 78/18), a u vezi sa članom 57 stav 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18 i 34/19), donijela

R J E Š E N j E
O POSTAVLJENJU POMOĆNICE DIREKTORA UPRAVE ZA STATISTIKU

Za pomoćnicu direktora Uprave za statistiku - rukovoditeljku Sektora za makroekonomske statistike, nacionalne račune i cijene, postavlja se Branka Šušić Radovanović, magistar ekonomskih nauka.

Broj: 07-3884/3

Podgorica, 13. avgusta 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1147.

Na osnovu člana 10 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG”, br. 80/08, 14/17 i 28/18), Vlada Crne Gore je, 13. avgusta 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, na osnovu člana 32 stav 2 Zakona o državnoj upravi („Službeni list CG”, broj 78/18), a u vezi sa članom 57 stav 1 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Službeni list CG”, br. 2/18 i 34/19), donijela

R J E Š E N j E

**O POSTAVLJENJU GENERALNOG DIREKTORA DIREKTORATA ZA PROJEKTE
OD KAPITALNOG ZNAČAJA ZA KULTURU I PROMOCIJU I RAZVOJ
KREATIVNIH INDUSTRIJA U MINISTARSTVU KULTURE**

Za generalnog direktora Direktorata za projekte od kapitalnog značaja za kulturu i promociju i razvoj kreativnih industrija u Ministarstvu kulture, postavlja se mr Aleksandar Pavićević, dosadašnji v.d. generalnog direktora ovog direktorata.

Broj: 07-3909/3

Podgorica, 13. avgusta 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1148.

Na osnovu člana 10 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG", br. 80/08, 14/17 i 28/18), Vlada Crne Gore je, 13. avgusta 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, na osnovu člana 61 stav 2 Zakona o vanjskim poslovima („Službeni list CG", broj 70/17), donijela

R J E Š E N j E

**O POSTAVLJENJU GENERALNOG DIREKTORA GENERALNOG DIREKTORATA
ZA MULTILATERALNE POSLOVE U MINISTARSTVU VANJSKIH POSLOVA**

Za generalnog direktora Generalnog direktorata za multilateralne poslove u Ministarstvu vanjskih poslova, postavlja se Veljko Milonjić, dosadašnji v.d. generalnog direktora ovog direktorata.

Broj: 07-3947/3

Podgorica, 13. avgusta 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1149.

Na osnovu člana 10 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG“, br. 80/08, 14/17 i 28/18), Vlada Crne Gore je, 13. avgusta 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, na osnovu člana 61 stav 2 Zakona o vanjskim poslovima („Službeni list CG“, broj 70/17), donijela

R J E Š E N j E
O POSTAVLJENJU GENERALNOG DIREKTORA GENERALNOG DIREKTORATA
ZA KONZULARNE POSLOVE I DIJASPORU U MINISTARSTVU VANJSKIH
POSLOVA

Za generalnog direktora Generalnog direktorata za konzularne poslove i dijasporu u Ministarstvu vanjskih poslova, postavlja se Branislav Karadžić, dosadašnji v.d. generalnog direktora ovog direktorata.

Broj: 07-3948/3

Podgorica, 13. avgusta 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1150.

Na osnovu člana 10 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG", br. 80/08, 14/17 i 28/18), Vlada Crne Gore je, 13. avgusta 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, na osnovu člana 61 stav 2 Zakona o vanjskim poslovima („Službeni list CG", broj 70/17), donijela

R J E Š E N j E
O POSTAVLJENJU GENERALNOG DIREKTORA GENERALNOG DIREKTORATA
ZA EKONOMSKU I KULTURNU DIPLOMATIJU U MINISTARSTVU
VANJSKIH POSLOVA

Za generalnog direktora Generalnog direktorata za ekonomsku i kulturnu diplomatiju u Ministarstvu vanjskih poslova, postavlja se Miljan Mugoša, diplomirani politikolog.

Broj: 07-3949/3

Podgorica, 13. avgusta 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1151.

Na osnovu člana 10 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG”, br. 80/08, 14/17 i 28/18), Vlada Crne Gore je, 13. avgusta 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, na osnovu člana 46 stav 4 Zakona o vanjskim poslovima („Službeni list CG”, broj 70/17), donijela

R J E Š E N j E
O OPOZIVU GENERALNOG KONZULA U GENERALNOM KONZULATU CRNE
GORE U REPUBLICI SRBIJI

1. Opoziva se Dragan Đurović sa dužnosti generalnog konzula u Generalnom konzulatu Crne Gore u Republici Srbiji, sa sjedištem u Sremskim Karlovcima, zbog prestanka radnog odnosa po sili zakona.

2. Ovo rješenje objaviće se u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 07-3964/3

Podgorica, 13. avgusta 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1152.

Na osnovu člana 10 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG”, br. 80/08,14/17 i 28/18), Vlada Crne Gore je, 13. avgusta 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, na osnovu člana 62 stav 1, a u vezi sa članom 71 stav 2 Zakona o alternativnom rješavanju sporova („Službeni list CG”, broj 77/20), donijela

R J E Š E N j E
O RAZRJEŠENJU IZVRŠNE DIREKTORICE CENTRA ZA POSREDOVANJE

Razrješava se Marina Lutovac dužnosti izvršne direktorice Centra za posredovanje.

Broj: 07-3951/3

Podgorica, 13. avgusta 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1153.

Na osnovu člana 10 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG”, br. 80/08,14/17 i 28/18), Vlada Crne Gore je, 13. avgusta 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, na osnovu člana 62 stav 1 Zakona o alternativnom rješavanju sporova („Službeni list CG”, broj 77/20), donijela

R J E Š E N j E
O IMENOVANJU IZVRŠNE DIREKTORICE CENTRA ZA ALTERNATIVNO
RJEŠAVANJE SPOROVA

Za izvršnu direktoricu Centra za alternativno rješavanje sporova, imenuje se Marina Lutovac, dosadašnja izvršna direktorica Centra za posredovanje.

Broj: 07-3950/3

Podgorica, 13. avgusta 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1154.

Na osnovu člana 10 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG”, br. 80/08, 14/17 i 28/18), Vlada Crne Gore je, 13. avgusta 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, na osnovu člana 60 stav 3, a u vezi sa članom 71 stav 2 Zakona o alternativnom rješavanju sporova („Službeni list CG”, broj 77/20), donijela

R J E Š E N j E
O RAZRJEŠENJU PREDsjedNICE I ČLANOVA UPRAVNOG ODBORA CENTRA
ZA POSREDOVANJE

1. Razrješavaju se dužnosti predsjednica i članovi Upravnog odbora Centra za posredovanje, i to:

- Nada Stanišić, predsjednica
- Darka Tomčić, članica
- Dijana Popović Gavranović, članica
- Slavica Stijović, članica i
- Momir Jauković, član

2. Ovo rješenje objaviće se u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 07-3953/3

Podgorica, 13. avgusta 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1155.

Na osnovu člana 10 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG”, br. 80/08, 14/17 i 28/18), Vlada Crne Gore je, 13. avgusta 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, na osnovu člana 60 stav 3, Zakona o alternativnom rješavanju sporova („Službeni list CG”, broj 77/20), donijela

R J E Š E N j E
O IMENOVANJU PREDsjedNICE I ČLANOVA UPRAVNOG ODBORA CENTRA
ZA ALTERNATIVNO RJEŠAVANJE SPOROVA

1. Za predsjednicu Upravnog odbora Centra za alternativno rješavanje sporova, imenuje se Nada Stanišić, sekretarka Ministarstva pravde.
2. Za članove Upravnog odbora Centra za alternativno rješavanje sporova, imenuju se:
 - Momir Jauković, načelnik Direkcije za organizaciju pravosuđa u Ministarstvu pravde,
 - Mladen Grdinić, sudija Osnovnog suda u Podgorici,
 - Ana Stanković Mugoša, advokatica i
 - Slavica Stijović, medijatorka.
3. Ovo rješenje objaviće se u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 07-3954/3

Podgorica, 13. avgusta 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1156.

Na osnovu člana 10 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG”, br. 80/08, 14/17 i 28/18), Vlada Crne Gore je, 13. avgusta 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, na osnovu člana 200 stav 1 Zakona o javnim nabavkama („Službeni list CG”, broj 74/19), donijela

R J E Š E N j E
O IMENOVANJU ČLANICE KOMISIJE ZA ZAŠTITU PRAVA U POSTUPCIMA
JAVNIH NABAVKI

Za članicu Komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki, imenuje se Tatjana Pejović, dosadašnja članica Državne komisije za kontrolu postupaka javnih nabavki.

Broj: 07-3942/3

Podgorica, 13. avgusta 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

1157.

Na osnovu člana 128 stav 1 tačka 2 Ustava Crne Gore ("Sl. list CG", broj 1/07), člana 105 stav 2, 3 i 4 i člana 106 stav 2 Zakona o sudskom savjetu i sudijama ("Sl. list CG", br. 11/15, 28/15 i 42/18), Sudski savjet je na XVI sjednici, održanoj 19.08.2020. godine, donio

ODLUKU

Branislavu Ratkoviću, sudiji Višeg suda za prekršaje Crne Gore, prestala je sudijska funkcija 19.08.2020. godine.

Broj: 01-4969/20-2

Podgorica, 19.08.2020. godine

dr Vesna Simović Zvicer, s.r.